

Univerzitet Crne Gore

EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA

Univerzitet Crne Gore
EKONOMSKI FAKULTET
BEOGRADSKA 11
21000 PODGORICA

GODINA
ISKUSTVA,
MLADOSTI
I ZNANJA!

GODIŠNJI
IZVJEŠTAJ
2021 / 2022

Sadržaj

Uvodna riječ	03
Ekonomski fakultet 2022. godine	05
Akreditacija programa akademskih studija na engleskom jeziku jedan od osnovnih strateških pravaca razvoja Fakulteta	10
Rast realizovanih dolaznih i odlaznih mobilnosti i jačanje internacionalizacije – više od 80 mobilnosti u periodu februar 2021 - maj 2022.	19
Postignuti rezultati u naučnoistraživačkom radu i saradnji sa okruženjem	23
Događaji sa povodom	27
Erasmus+ projekti	34
Nagrade za najbolje	48
Iz godine u godinu poboljšavani uslovi za rad i učenje na Ekonomskom fakultetu	52
Naučnoistraživački rad – objavljene knjige, monografije i naučni radovi	55

Uvodna riječ

Šest je godina od prvog Godišnjeg izvještaja o radu Ekonomskog fakulteta, u kom dijelimo sve ono što smo postigli u prethodnom periodu. Napornim radom i zalaganjem svih onih koji čine ovaj fakultet, uspjeli smo da unaprijedimo ono što smo dobili u nasljeđe koje broji više od šest decenija.

“Obrazovanje je najmoćnije oružje koje možete upotrijebiti da promijenite svijet.” – rekao je Nelson Mandela. Vjerujem da svakodnevnim radom sa studentima, prenoseći im najkvalitetnije znanje iz oblasti ekonomije, dajemo doprinos očuvanju ekonomski stabilnog i uspješnog društva, zasnovanog na znanju. O tome svjedoče generacije uspješnih privrednika, profesora, donosioca odluka koji su svoje obrazovanje stekli upravo ovdje. Na Ekonomskom fakultetu poštujemo tradiciju, ulogu i značaj naše institucije i sa ponosom je ističemo. Istovremeno, zagledani smo u budućnost i sa pažnjom pratimo trendove u obrazovanju, kako bi zadržali leadersku poziciju u obrazovanju ekonomista.

Zbog toga danas, kao i u svim godinama od osnivanja, radimo na realizaciji strateških ciljeva razvoja Ekonomskog fakulteta: podizanje kvaliteta nastave, povećanje međunarodne vidljivosti kao i jačanje veza sa privredom i javnim sektorom.

Proces izgradnje nastavnih planova i programa na Ekonomskom fakultetu pro-

šao je kroz osam razvojnih faza, zbog čega je danas ovaj fakultet savremena visokoobrazovna institucija sa studijskim programima kreiranim po uzoru na najrazvijenije evropske i svjetske fakultete. Sa ponosom mogu istaći da je na svim nivoima studija angažovan visokostručan nastavni kadar koji prenosi znanje novim generacijama poštujući visoke standarde savremenog nastavnog procesa.

U nastojanju da odgovorimo vremenu, potrebama i zahtjevima tržišta rada, prioritetni pravci našeg djelovanja bili su internacionalizacija Fakulteta i sticanja međunarodne akreditacije, priprema pokretanja i implementacije studijskog programa na engleskom jeziku, kao i učvršćivanje prepoznatljivosti Ekonomskog fakulteta u Evropskom istraživačkom prostoru. Internacionalizaciju ali i sveukupni kvalitet ponude našeg fakulteta posebno želimo osnažiti kroz međunarodnu akreditaciju, na čemu su već započete aktivnosti učlanjenjem u prestižnu evropsku akreditacijsku kuću *European Foundation for Management Development (EFMD)*, čime su se stekli uslovi za početak procesa sticanja međunarodne EPAS akreditacije. Na taj način je Ekonomski fakultet postao prva jedinica u okviru Univerziteta Crne Gore koja je počela proces čiji je cilj sistemsko osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja.

Svih ovih decenija, ideja koja je ugrađena u temelje Fakulteta jeste sticanje kvalitetnih teorijskih i praktičnih znanja iz oblasti ekonomskih nauka. Među fundamentalnim principima na kojima počiva njegov uspješan razvoj je praćenje promjena u društvu i okruženju, i stalno inoviranje nastavnih planova i programa u skladu sa potrebama ekonomske nauke i dostignućima u njenom razvoju. U tom dijelu se oslanjamo i na brojne partnere iz sektora privrede, javne uprave, strukovnih udruženja koji raspolažu dugogodišnjim iskustvom i kompetencijama da našim studentima pruže dodatna znanja koja će ih učiniti spremnijim za tržište rada. Tokom prethodnih godina potpisali smo brojne sporazume o saradnji sa uspješnim kompanijama, javnim preduzećima, opštinama uz pomoć kojih obezbjeđujemo stručnu praksu za naše studente.

Ekonomski fakultet je i dalje ostao prepoznatljivo mjesto održavanja predavanja eminentnih naučnika, dokazanih stručnjaka iz prakse, kao i predstavnika prestižnih međunarodnih institucija. Među brojnim gostujućim predavanjima tokom godina, posebno su se istakla dva: pri put u istoriji Fakulteta imali smo predavanje dobitnika Nobelove nagrade, norveškog ekonomiste Fina Kidlanda 2018. godine. Tu studijsku godinu koja je počela gostovanjem jednog nobelovca, završili smo predavanjem jednog od najpoznatijih svjetskih politikologa, profesora Frensis Fukujame.

Tokom svih ovih godina, nismo zemarili ni uslove za studiranje na Fakultetu,

koje smo značajno unaprijedili. Gotovo sve sale su renovirane, opremljene najsavremenijim multimedijalnim tablama, laserskim projektorima i svim ostalim uslovima po mjeri savremenog studenta. Osim toga, Ekonomski fakultet je u potpunosti prilagođen i osobama sa posebnim potrebama.

Tokom više od šest decenija marljivog rada i izuzetnih rezultata, kojima u prilog govori podatak da je više od 12 hiljada studenata steklo diplomu na Ekonomskom fakultetu, ova institucija je zadržala prestižno mjesto u sistemu visokog obrazovanja i dala značajan doprinos u kreiranju ambijenta za razvoj privrede Crne Gore. Duboko smo uvjereni da ćemo, uz podršku državnih institucija i naših partnera, nastaviti da obrazujemo generacije posvećenih i uspješnih mladih ljudi koji će postati jedan od ključnih resursa i komparativna prednost naše države.

Na kraju, želim da istaknem izuzetno lično i profesionalno zadovoljstvo što sam prethodnih šest godina bio dekan najstarijeg fakulteta u Crnoj Gori, perjanice visokog obrazovanja u našoj državi. Kao prvi među jednakima, okružen timom izuzetnih saradnika sa kojima sam dijelio viziju razvoja Ekonomskog fakulteta. Citiraću velikana, Leonarda da Vinčija, koji je rekao: "Vrijeme je tu dovoljno dugo za one koji su spremni da ga iskoriste". Uvjeren sam, da smo prethodnih šest godina dobro iskoristili.

Prof. dr **Nikola Milović**, dekan

Ekonomski fakultet 2022. godine

Unastavi na Ekonomskom fakultetu angažovan je 31 zaposleni u akademskom zvanju: 19 redovnih, 3 vanredna profesora i 9 docenata. Angažovano je i 13 saradnika.

Upravu Ekonomskog fakulteta za mandatni period 2019-2022. godine čine:

Dekan: prof. dr **Nikola Milović**

Prodekan za nastavu: docent dr **Zdenka Dragašević**

Prodekan za naučnoistraživački rad i odnos sa biznis zajednicom: prof. dr **Mijat Jocović**

Prodekan za međunarodnu saradnju: prof. dr **Boban Melović**

Rukovodilac Akademskih studija: docent dr **Julija Cerović Smolović**

Rukovodilac Primijenjenih studija: docent dr **Jovan Đurašković**

Novoizabrani dekan Ekonomskog fakulteta za mandatni period 2022-2025. godine

Na predlog Vijeća Ekonomskog fakulteta, uz pozitivno mišljenje rektora Univerziteta Crne Gore prof. dr Vladimira Božovića, Upravni odbor UCG imenovao je prof. dr **Mijata Jocovića** za dekana Ekonomskog fakulteta za mandatni period 2022-2025. godine.

Na Ekonomskom fakultetu, profesor Jocović je prodekan za naučnoistraživački rad i odnos sa biznis zajednicom. Predaje na predmetima Poslovno pravo, Pravo za ekonomiste, Korporativno upravljanje i Međunarodno poslovno pravo. Objavio je tri monografije, više stručnih studija i preko 50 naučnih i stručnih radova. Angažovan je kao konsultant u brojnim projektima koji se tiču poslovnog prava, unapređenja poslovnog ambijenta, razvoja korporativnog upravljanja i usaglašavanja pravnog sistema Crne Gore sa pravom Evropske unije. Svoja stručna znanja unapređivao je i kroz učešće u izradi zakonskih propisa i kao član upravnih i nadzornih organa u respektabilnim kompanijama u Crnoj Gori. Predstavnik je Ekonomskog fakulteta u Radnoj grupi za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 6 – Privredno pravo.

Akademsko osoblje

Redovni profesori:

Prof. dr **Maja Baćović**
Prof. dr **Jasmina Četković**
Prof. dr **Ljubinko Dedović**
Prof. dr **Gordana Đurović**
Prof. dr **Predrag Ivanović***
Prof. dr **Danijela Jaćimović**
Prof. dr **Vesna Karadžić**
Prof. dr **Vladimir Kaščelan**
Prof. dr **Ljiljana Kaščelan**
Prof. dr **Slobodan Lakić**
Prof. dr **Milan Lakićević**
Prof. dr **Ana Lalević Filipović**
Prof. dr **Andželko Lojpur***
Prof. dr **Vujica Lazović**
Prof. dr **Boban Melović**
Prof. dr **Nikola Milović**
Prof. dr **Saša Popović**
Prof. dr **Milivoje Radović**
Prof. dr **Biljana Rondović**

Vanredni profesori:

Prof. dr **Milorad Jovović**
Prof. dr **Mijat Jocović**
Prof. dr **Milijana Novović Burić**
Prof. dr **Veselin Pavićević***

Docenti:

Doc. dr **Zdenka Dragašević**
Doc. dr **Vladimir Đurišić**
Doc. dr **Julija Cerović Smolović**
Doc. dr **Jovan Đurašković**
Doc. dr **Milena Konatar**
Doc. dr **Mirjana Kuljak**
Doc. dr **Tanja Laković**
Doc. dr **Ana Mugoša**
Doc. dr **Saša Vujošević**

Saradnici:

Dr **Milica Muhadinović**
Dr **Ivan Radević**
Dr **Damir Šehović***
Mr **Dragana Ćirović**
Mr **Ivana Ivanović**
Mr **Nikola Martinović**
Mr **Nikola Mišnić**
Mr **Bojan Pejović**
Mr **Sunčica Rogić**
Mr **Milica Vukčević**
Jelena Jovović
Tanja Mirotić
Nemanja Popović

UNIVERSITETI "CIRIL I METODI"
ECONOMY FACULTY

GO
ISK
M
I

Broj upisanih studenata:

- 233 studenta na akademskim osnovnim studijama;
- 56 studenata na akademskim master studijama;
- 30 studenata na primijenjenim master studijama
- 101 student na primijenjenim osnovnim studijama u Podgorici;
- 49 studenata na primijenjenim osnovnim studijama u Bijelom Polju;
- 31 student na specijalističkim primijenjenim studijama.

Broj diplomiranih studenata:

- 175 studenata završilo je akademske osnovne studije;
- 41 student završio je primijenjene studije menadžmenta u Podgorici;
- 16 studenata završilo je osnovne primijenjene studije menadžmenta u Bijelom Polju;
- 55 studenata završilo je akademske magistarske studije;
- 54 studenta odbranilo je specijalistički rad;
- 1 student odbranio je doktorsku disertaciju.

Nauka i istraživanje – objavljene publikacije:

- 37 radova u časopisima koji su u međunarodnim bazama podatka;
- 15 radova u časopisima sa međunarodnom distribucijom;
- 19 radova objavljenih na kongresima, simpozijumima;
- 8 radova objavljenih u monografijama;
- 1 knjiga studijskog karaktera.

Akreditacija programa akademskih studija na engleskom jeziku jedan od osnovnih strateških pravaca razvoja Fakulteta

Docent dr **Zdenka Dragašević**
Prodekan za nastavu

Akademsku 2021/2022. godinu obilježio je nastavak implementacije nastavnog plana i programa po modelu 3 + 2 + 3, petu godinu zaredom, za akademske studije. Takođe, u ovoj studijskoj godini upisana je i peta generacija studenata koji su se opredijelili za primijenjene studije po modelu 3 + 2. Nastavni program se realizuje na sve tri godine osnovnih akademskih i primijenjenih studija, na obje godine master akademskih i primijenjenih studija, kao i na doktorskim studijama.

Početak studijske godine je i ovog puta bio posebno izazovan sa aspekta organizacije nastave, s obzirom na to da smo pored organizacije nastave po novom programu organizovali i nastavu na četvrtoj godini osnovnih akademskih studija po starom programu, kao i određeni broj predmeta sa treće godine za studente po starom programu. Pored toga, organizovali smo i postdiplomske specijalističke primijenjene studije.

U studijskoj 2021/2022. godini, shodno licenci, upisana su 233 studenta na osnovnim akademskim studijama ekonomije, 101 student na osnovnim primijenjenim studijama u Podgorici i 49 studenata na os-

novnim primijenjenim studijama u Bijelom Polju. Na master dvogodišnjim studijama, u istoj studijskoj godini, upisano je 18 studenata na Master akademskom studijskom programu Ekonomija, 48 studenata na Master akademskom studijskom programu Poslovna ekonomija i 31 student na Master primijenjenom studijskom programu Menadžment. Takođe, upisan je 31 student na postdiplomskim specijalističkim primijenjenim studijama.

Nastavni proces na Ekonomskom fakultetu podržan je savremenom nastavnom opremom, a realizuju ga stručni i ugledni profesori i saradnici. U studijskoj 2021/2022. godini 31 stalno angažovani nastavnik i 13 saradnika uključeno je u proces realizacije nastave, kao i desetak gostujućih i honorarno angažovanih predavača. U ovoj studijskoj godini, na Ekonomskom fakultetu aktivno studira ukupno oko 2196 studenata na svim nivoima studija.

Poseban izazov je organizacija nastave u uslovima pandemije izazvane korona virusom, koja je podrazumijevala kombinovani metod nastave. Studijska godina je počela sa organizovanim on line predavanjima, sa povremenim dolascima studenata u sale. U ljetnjem semestru nastava se u većoj mjeri „vratila“ u učionice na opšte zadovoljstvo i studenata i profesora. Profesorima i saradnicima je na rasloganju bila DL platforma za organizovanje predavanja on line, sa ponuđenim alatima (BigBlueButton, ZOOM platforma i ostale dostupne platforme).

Kvalitet studijskih programa, kao i kvalitet nastave, zauzima centralno mjesto u povećanju konkurentnosti Ekonomskog fakulteta, a sticanje kvalitetnih teorijskih i praktičnih znanja imperativ je i u narednom periodu, bez obzira na brojne izazove sa kojima se suočavamo. Permanentno unapređenje kvaliteta znanja, praćenje savremenih potreba tržišta rada, trendova globalizacije, međunarodna akreditacija, pretpostavke su daljeg aktivnijeg učestvovanja Ekonomskog fakulteta u evropskom prostoru visokog obrazovnja.

Vijeće Ekonomskog fakulteta je na IV sjednici održanoj 4.11.2021. godine usvojilo Predlog radne grupe za pripremu Elaborata za akreditaciju studijskih programa na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. U skladu sa osnovnim ciljevima Univerziteta Crne Gore za akreditaciju studijskih programa za period 2022-2027. godine, razvoj Ekonomskog fakulteta planiran je u tri strateška pravca:

1. Tradicionalni program akademskih studija **Ekonomije** se optimizuje i inovira uvođenjem novih ili unapređenjem postojećih nastavnih disciplina (prvenstveno na nivou master studija) u skladu sa potrebama tržišta rada;
2. Akreditacija **distance learning programa primijenjenih studija Menadžmenta** koji u potpunosti odgovara potrebama tržišta i savremenim tokovima razvoja digitalnog društva. Dugo-

godišnje pozitivno iskustvo u realizaciji studijskog programa osnova je za njegovo strateško unapređenje i podizanje stepena atraktivnosti na tržištu;

3. Akreditacija programa akademskih studija *na engleskom jeziku* - **Academic program in Business and Economics**. Formiranjem ovog studijskog programa Ekonomski fakultet potvrđuje svoj renome, podiže nivo kompetitivnosti i osnažuje tržišnu poziciju na nacionalnom i regionalnom nivou. Fakultet postaje atraktivniji inostranim studentima,

pospješujući mobilnost i međunarodnu prepoznatljivost. Nastavni plan je koncipiran po ugledu na prestižne programe inostranih partnera iz Evropske unije, što otvara prostor za realizaciju projekta dvojne diplome.

U kreiranju navedenih studijskih programa implementirane su opšte smjernice Univerziteta Crne Gore. Sva tri studijska programa realizuju se kroz angažman kadrovskog potencijala Ekonomskog fakulteta. Program Doktorskih studija ostao je u potpunosti isti kao u postojećoj akreditaciji.

INOVIRANI NASTAVNI PLAN ZA OSNOVNE AKADEMSKE STUDIJE EKONOMIJE

PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Osnovi ekonomije	3	2	8
Matematika za ekonomiste	3	3	8
Poslovna informatika	3	2	7
Poslovno pravo	3	1	7
	12	8	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Ekonomija firme	3	2	7
Statistika	3	3	7
Biznis	2	2	5
Osnove menadžmenta	3	2	6
Nacionalna ekonomija	2	2	5
	13	11	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Računovodstvo	3	3	7
Privredni sistem	3	2	6
Mikroekonomija	3	2	7
Razvoj ekonomske misli	2	2	6
Strani jezik – Engleski	2	2	4
	13	11	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Finansijski menadžment	3	2	6
Makroekonomija	3	2	6
Finansijska i akuarska matematika	3	2	6
Principi marketinga	3	2	6
Međunarodna ekonomija	3	2	6
	15	10	30

TREĆA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Privredni razvoj	3	2	6
Analiza finansijskih izvještaja	3	3	6
Ekonometrija	3	2	6
Monetarna ekonomija	3	2	6
Organizaciono ponašanje	3	2	6
	14	11	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
MODUL: MIKROEKONOMIJA			
Principi strategijskog menadžmenta	3	2	6
Ekonomsko matematički metodi i modeli	3	2	6
Poslovni informacijski sistemi	3	2	6
Preduzetništvo	3	2	6
Menadžment ljudskih resursa	2	2	6
	14	10	30
MODUL: MAKROEKONOMIJA			
Javne finansije	3	2	6
Ekonomija EU	3	2	6
Finansijska tržišta i institucije	3	2	6
Digitalna ekonomija	3	2	6
Demografska analiza	2	2	6
	14	10	30

INOVIRANI NASTAVNI PLAN ZA AKADEMSKE MASTER STUDIJE

MASTER: STUDIJSKI PROGRAM – EKONOMIJA			
MODUL: EKONOMSKA POLITIKA			
PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Ekonomska politika	3	2	6
Makroekonomska analiza	3	2	6
Zajedničko tržište i politika konkurencije EU	3	2	6
Regionalna ekonomija	3	2	6
Ekonomija javnog sektora	3	2	6
	15	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Globalizacija i ekonomska politika	3	2	6
Porezi i poreska harmonizacija	3	2	6
Međunarodno privredno pravo	3	2	6
Ekološka ekonomija	3	2	6
Master 1	0	0	6
	12	8	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Međunarodne finansije	3	2	6
Ekonomija saobraćaja	3	2	6
Monetarna ekonomija II	3	2	6
Ekonomija rada i socijalna politika	3	2	6
Metodologija istraživanja	3	0	6
	15	8	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Master 2	0	0	30

MASTER: STUDIJSKI PROGRAM – EKONOMIJA			
MODUL: KVANTITATIVNA EKONOMIJA			
PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Makroekonomska analiza	3	2	6
Ekonomija energije, inovacija i održivosti	3	2	6
Ekonometrija II	3	2	6
Analiza berzanskog poslovanja	3	2	6
Statističke metode za poslovno upravljanje	3	2	6
	15	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Matematička ekonomija	3	2	6
Ekonomsko predviđanje i prognoze	3	2	6
Poslovna analitika	3	2	6
Operaciona istraživanja	3	2	6
Master 1	0	0	6
	12	8	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Teorija i modeli odlučivanja	3	2	6
Makroekonomska statistika	3	2	6
Ekonometrijska analiza uporednih podataka i panela	3	2	6
Operativni menadžment	3	2	6
Metodologija istraživanja	3	0	6
	15	8	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Master 2	0	0	30

MASTER: STUD. PROGRAM – POSLOVNA EKONOMIJA			
MODUL: FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO			
PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Bankarski menadžment	3	2	6
Osiguranje	3	2	6
Korporativne finansije	3	2	6
Upravljačko računovodstvo	3	2	6
Korporativno upravljanje	3	2	6
	15	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Fiskalna ekonomija	3	2	6
Procjena vrijednosti preduzeća	3	2	6
Portfolio menadžment	3	2	6
Računovodstveni IS	3	2	6
Master 1	0	0	6
	12	8	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Revizija	3	2	6
Upravljanje rizicima	3	2	6
Računovodstvo troškova	3	2	6
Finansijske inovacije	3	2	6
Metodologija istraživanja	3	0	6
	15	8	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Master 2	0	0	30

MASTER: STUD. PROGRAM – POSLOVNA EKONOMIJA			
MODUL: MENADŽMENT I MARKETING			
PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Strategijski menadžment	3	2	6
Menadžment prodaje i odnosa sa kupcima	3	2	6
Brend menadžment	3	2	6
Upravljanje promjenama	3	2	6
Istraživanje marketinga	3	2	6
	15	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Marketing menadžment	3	2	6
Dizajniranje organizacije	3	2	6
Ekonomija upravljanja	3	2	6
Menadžment informacijski sistemi	3	2	6
Master 1	0	0	6
	12	8	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Strategijski marketing	3	2	6
Međunarodni marketing	3	2	6
Liderstvo	3	2	6
Marketing usluga	3	2	6
Metodologija istraživanja	3	0	6
	15	8	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Master 2	0	0	30

MASTER: STUD. PROGRAM – POSLOVNA EKONOMIJA			
MODUL: DIGITALNA EKONOMIJA			
PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Napredne tehnologije za digitalno poslovanje	3	2	7
Dizajn poslovnih podataka	2	2	5
Upravljanje IT projektima	2	2	6
Projektovanje organizacije	2	2	6
Upravljačko računovodstvo	2	2	6
	11	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Elektronsko poslovanje	2	2	6
Poslovna inteligencija i analitika	2	2	6
Softversko modeliranje u ekonomiji	2	2	6
Internet marketing	2	2	6
Master 1	0	0	6
	8	8	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Digitalizacija javne uprave	3	2	7
Analiza i dizajn informacionih sistema	2	2	6
Bezbjednost informacionih sistema	2	2	6
Istraživanje marketinga	2	2	6
Metodologija istraživanja	3	0	5
	12	8	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Master 2	0	0	30

NASTAVNI PLAN ZA DOKTORSKE STUDIJE – EKONOMIJA

PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Makroekonomija	2	0	8
Ekonomometrijski metodi i modeli	2	1	8
Metode ekonomskih istraživanja	2	0	6
Izborni predmet 1	2	0	8
UKUPNO	8	1	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Izborni predmet 2	3	0	10
Polazna istraživanja			20
UKUPNO	3	0	30

IZBORNI PREDMET 1*

- Ekonomske integracije
- Ekonomski razvoj
- Finansijska ekonomija
- Korporativne finansije II
- Metrika marketinga
- Upravljanje promjenama

IZBORNI PREDMET 2*

- Globalizacija svjetske privrede i nacionalne ekonomije
- Kompjuterske metode za analizu podataka u ekonomiji
- Međunarodne finansije: teorija i politika
- Politika konkurencije
- Komercijalno i investiciono bankarstvo
- Međunarodne marketing strategije
- Računovodstvene politike i poslovno upravljanje
- Saobraćajna politika
- Savremene monetarne teorije
- Stratejski brend menadžment
- Stratejski menadžment II
- Teorija korporativnog upravljanja
- Životno i neživotno osiguranje

* Napomena: Student bira jedan od ponuđenih izbornih predmeta.

NASTAVNI PLAN ZA OSNOVNE PRIMIJENJENE STUDIJE – MENADŽMENT

DISTANCE LEARNING PROGRAM – DL			
PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Ekonomija firme	2	2	6
Matematika za biznis	2	2	6
Poslovna informatika	2	2	6
Principi ekonomije	2	2	6
Poslovni Engleski jezik	2	2	6
	10	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Biznis statistika	2	2	6
Osnove marketinga	2	2	6
Osnove menadžmenta	2	2	6
Biznis	2	2	6
Poslovno pravo	2	2	6
	10	10	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Računovodstvo	2	2	6
Poslovna etika	2	2	6
Nacionalna ekonomija	2	2	6
Upravljački IS	2	2	6
Digitalna ekonomija	2	2	6
	10	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Biznis analiza	2	2	6
Organizaciono ponašanje	2	2	6
Poslovne finansije	2	2	6
Elektronsko poslovanje	2	2	6
Bankarstvo	2	2	6
	10	10	30

TREĆA GODINA			
MODUL: MENADŽMENT I MARKETING			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Istraživanje marketinga	2	2	6
Menadžment malih i srednjih preduzeća	2	2	6
Tržišno komuniciranje	2	2	6
Operativni menadžment	2	2	6
Međunarodni marketing	2	2	6
	10	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Menadžment ljudskih resursa	2	2	6
Marketing u trgovini	2	2	6
Marketing menadžment malog biznisa	2	2	6
Marketing usluga	2	2	6
Poslovno odlučivanje	2	2	6
	10	10	30
MODUL: FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Finansijska tržišta	2	2	6
Fiskalna ekonomija	2	2	6
Međunarodno poslovno finansiranje	2	2	6
Upravljačko računovodstvo	2	2	6
Upravljanje finansijskim rizicima	2	2	6
	10	10	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Aktuarska matematika	2	2	6
Evaluacija investicionih projekata	2	2	6
Računovodstvo troškova	2	2	6
Revizija	2	2	6
Finansijsko restrukturiranje preduzeća	2	2	6
	10	10	30

INOVIRANI NASTAVNI PLAN ZA PRIMIJENJENE MASTER STUDIJE – MENADŽMENT

MODUL: MENADŽMENT I MARKETING			
PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Ekonomija za menadžere	2	1	6
Brend menadžment	2	1	6
Ponašanje potrošača	2	1	6
Digitalni marketing	2	1	6
Korporativno upravljanje	2	1	6
	10	5	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Preduzetničko liderstvo	2	1	6
Menadžment promjenama	2	1	6
Menadžment prodaje i odnosa sa kupcima	2	1	6
Projektovanje organizacije	2	1	6
Master 1			6
	8	4	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Strategijski marketing	2	1	6
Strategijski menadžment	2	1	6
Metrika marketinga	2	1	6
Ekološki menadžment	2	1	6
Istraživačke metode u biznisu	2	1	6
	10	5	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Master 2	0	0	30

MODUL: FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO			
PRVA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Istraživačke metode u biznisu	2	1	6
Korporativno upravljanje	2	1	6
Napredno finansijsko izvještavanje	2	1	6
Forenzičko računovodstvo	2	1	6
Primijenjene statističke metode	2	1	6
	10	5	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Procjena vrijednosti preduzeća	2	1	6
Finansiranje javnog sektora	2	1	6
Rizik i osiguranje	2	1	6
Finansijske inovacije	2	1	6
Master 1			6
	8	4	30
DRUGA GODINA			
ZIMSKI SEMESTAR	P	V	ECTS
Bankarski menadžment	2	1	6
Potfolio menadžment	2	1	6
Računovodstveni informacijski sistemi	2	1	6
Računovodstvo finansijskih institucija	2	1	6
Spoljnotrgovinsko poslovanje	2	1	6
	10	5	30
LJETNI SEMESTAR	P	V	ECTS
Master 2	0	0	30

ACADEMIC PROGRAMME IN ENGLISH LANGUAGE

UNIVERSITY DEGREE PROGRAMME IN BUSINESS AND ECONOMICS (BSC)			
FIRST YEAR			
WINTER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Principles of Economics	2	2	8
Mathematics for Business and Economics	2	2	8
Introduction to Business	2	2	7
Management	2	2	7
	8	8	30
SUMMER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Statistics for Business and Economics	2	2	8
Microeconomics	2	2	8
Business Law	2	2	7
Business Informatics	2	2	7
	8	8	30
SECOND YEAR			
WINTER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Principles of Accounting	2	2	8
National Economy	2	2	8
Operations Management	2	2	7
Macroeconomics	2	2	7
	8	8	30
SUMMER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Fundamentals of Financial Analysis	2	2	6
Principles of Marketing	2	2	6
Entrepreneurship	2	2	6
International Economics	2	2	6
Foreign language	2	2	6
	10	10	30
THIRD YEAR			
WINTER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Corporate Finance	2	2	8
Public Finance	2	2	8
Organizational Behavior	2	2	7
Digital Economy	2	2	7
	8	8	30
SUMMER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Environmental Economics	2	2	8
Human Resource Management	2	2	8
Financial Institutions and Markets	2	2	7
Taxes and Corporations	2	2	7
	8	8	30

GRADUATE PROGRAM MASTER IN ECONOMICS (MSC)			
FIRST YEAR			
WINTER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Microeconomics 2	2	2	8
Economic Growth and Development	2	2	8
Econometrics	2	2	7
Economics of the Public Sector	2	2	7
	8	8	30
SUMMER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Macroeconomics 2	2	2	8
Economy of the European Union	2	2	8
Operational Research	2	2	7
EU Internal Market Law	2	2	7
<i>Master 1 Thesis</i>			
	8	8	30
SECOND YEAR			
WINTER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Economics of Energy, Innovation and Sustainability	2	2	8
International Trade and Globalization	2	2	8
Econometrics 2	2	2	7
Labor Economics	2	2	7
	8	8	30
SUMMER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
<i>Master 2 Thesis</i>			30

GRADUATE PROGRAM MASTER PROGRAM – BUSINESS (MSC)			
FIRST YEAR			
WINTER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Managerial Economics	2	2	8
Business Skills Development	2	2	8
Strategic Management	2	2	7
Quantitative Methods in Finance	2	2	7
	8	8	30
SUMMER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Strategic Marketing	2	2	8
New Technologies in Digital Business	2	2	8
Financial Institutions Management	2	2	7
Accounting for Managers	2	2	7
<i>Master's 1 Thesis</i>			
	8	8	30
SECOND YEAR			
WINTER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
Brand Management	2	2	8
Business Intelligence and Analytics	2	2	8
Applied Asset Management	2	2	7
Research Methods and Techniques	2	2	7
	8	8	30
SUMMER SEMESTER COURSE	L	E	ECTS
<i>Master's 2 Thesis</i>			30

U prethodnom periodu započeta je realizacija praktične nastave. Praktična znanja, vještine i kompetencije mogu se sticati u okviru nastavne i naučnoistraživačke infrastrukture fakulteta ili praksom kod poslodavaca u odgovarajućim privrednim subjektima i drugim pravnim licima koja ispunjavaju uslove za realizaciju stručne prakse, a sa kojima Fakultet ima potpisan ugovor o realizaciji stručne prakse, odnosno sporazum o saradnji. Cilj je da se u narednom periodu poveća procenat zastupljenosti praktične nastave u ukupnom opterećenju studenta po predmetu, na svim nivoima studiranja.

Kao i u prethodnom periodu, poseban doprinos u realizaciji nastave i naučnog procesa na Ekonomskom fakultetu pripao je komisijama za postdiplomske i doktorske

studije, komisiji za obezbjeđenje i unapređenje sistema kvaliteta, kao i komisiji za nastavna pitanja i mobilnost.

Uzimajući u obzir usvojenu Strategiju razvoja Univerziteta Crne Gore i mjesto Ekonomskog fakulteta kao najstarije organizacione jedinice Univerziteta, u okviru nastavnog procesa Ekonomski fakultet prepoznaje četiri strateška cilja, i to: kreiranje i realizaciju kvalitetnih i inovativnih studijskih programa na svim nivoima studija sa jasno definisanim i međunarodno uporedivim ishodima učenja u evropskom prostoru visokog obrazovanja; razvijanje programa cjeloživotnog učenja, učenja na daljinu i inovativne metode nastave i učenja; internacionalizaciju i interdisciplinarnost studijskih programa i jačanje akademskog integriteta.

Tokom ljetnjeg semestra, na Ekonomskom fakultetu su angažovane gostujuće profesorice **Alla Hrechko** i **Olena Korohodova**, koje su posredstvom saradnje Univerziteta Crne Gore i ukrajinske akademske zajednice sa porodicama stigle u Crnu Goru. Na sastanku sa dekanom Ekonomskog fakulteta, prof. dr Nikolom Milovićem, je dogovoreno da profesorice iz Ukrajine, kao gostujući predavači, učestvuju u izvođenju nastave na predmetima koje su dio njihove naučne oblasti, kao i u istraživačkim ili projektnim aktivnostima. Profesorica Hrechko u Crnu Goru je došla sa Fakulteta za menadžment i marketing

univerziteta „Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute“, u Kijevu. Predaje na Odsjeku za ekonomiju i preduzetništvo. Profesorica Korohodova takođe dolazi sa univerziteta „Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute“, gdje je zaposlena kao vanredni profesor na Odsjeku za međunarodnu ekonomiju. Njihov dolazak u Crnu Goru je rezultat poziva koji je Univerzitet Crne Gore, posredstvom ambasade Ukrajine u našoj zemlji, ranije uputio ukrajinskoj akademskoj zajednici da deset zainteresovanih istraživača privremeno borave u Crnoj Gori, uvažavajući trenutne okolnosti u ratom pogođenoj Ukrajini.

Rast realizovanih dolaznih i odlaznih mobilnosti i jačanje internacionalizacije – više od 80 mobilnosti u periodu februar 2021 - maj 2022.

Prof. dr **Boban Melović**
Prodekan za međunarodnu saradnju

Uspostavljanje, afirmisanje, očuvanje i kontinuirano jačanje saradnje sa drugim visoko obrazovnim institucijama u inostranstvu, kao i međunarodnim organizacijama koje se bave pitanjima visokog obrazovanja, bilo je i ostalo jedno od opredjeljenja Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore. U prilog tome svjedoče zaključeni sporazumi o saradnji sa većim brojem inostranih fakulteta u Evropi i šire, postignuti rezultati u programima mobilnosti i realizaciji međunarodnih projekata, čime se uspješno ostvaruju ciljevi definisani u okviru Strategije razvoja Ekonomskog fakulteta. Naime, u okviru navedene Strategije, Ekonomski fakultet je kroz dosadašnje aktivnosti na polju međunarodne saradnje, prepoznao dva strateška cilja, i to: 1) Intenziviranje saradnje sa renomiranim visokoobrazovnim institucijama i 2) Jačanje institucionalnih kapaciteta na Ekonomskom fakultetu u procesu prijave i sprovođenja međunarodnih projekata i programa. Time je, na osnovu do sada ostvarenih rezultata, Ekonomski fakultet prepoznat kao jedna od najaktivnijih organizacionih jedinica Univerziteta Crne Gore. Međuna-

rodna saradnja, kroz programe mobilnosti kontinuirano se razvija na svim nivoima studija: osnovne, master i doktorske studije, a, takođe, su vrlo intenzivne aktivnosti međunarodne mobilnosti za akademsko i administrativno osoblje.

Prethodnu godinu je obilježio rast odlazeće i dolazeće mobilnosti, pogotovo nakon početne situacije prouzrokovane virusom COVID-19, koja je, između ostalog, značajno uticala i na oblast međunarodne saradnje kako na Ekonomskom fakultetu, tako i na partnerskim institucijama. U kontinuiranoj interinstitucionalnoj komunikaciji razmatrane su mogućnosti realizacije mobilnosti, sa ciljem efektivnog i efikasnog realizovanja obrazovnog ciklusa, pa je situacija sa korona virusom otvorila mogućnost online mobilnosti, odnosno zavisno od institucije domaćina studenti su imali mogućnosti fizičke, virtuelne i hibridne mobilnosti. Upravo su sve ove mogućnosti koristili studenti Ekonomskog fakulteta. Važno je istaći da je fakultet imao kontinuiranu komunikaciju sa studentima sve vrijeme njihove mobilnosti, odnosno boravka u inostranstvu, te da uprkos brojnim izazovima nismo imali slučajeve prekida mobilnosti.

U izvještajnom periodu, a kada je riječ o prethodnoj godini, ostvareno je ukupno 14 studentskih mobilnosti, od čega 12 odlaznih i dvije dolazne. Naši studenti, po programima ERASMUS+ i CEEPUS, boravili su u Ljubljani, Ostravi, Splitu, Kadizu, dok je jedan student sa primijenjenih studija me-

nadžmenta, po programu Global UGRAD, proveo semestar na University of South Dakota (USA). Ekonomski fakultet bio je domaćin studentima sa University of Economics Varna (Bugarska) i Slobodnog Univerziteta u Berlinu (Njemačka).

U istom periodu realizovano je ukupno 30 mobilnosti osoblja, od čega smo imali 14 odlaznih i 16 dolaznih mobilnosti. Studenti Ekonomskog fakulteta imali su priliku da čuju predavanja profesora iz Slovenije, Poljske, Rumunije, Češke, Sjeverne Makedonije, Hrvatske, Njemačke, Turske i Portugala. Sa druge strane, profesori Ekonomskog fakulteta podijelili su svoja znanja i iskustva sa studentima u Temišvaru, Varni, Nici, Kordobi, Jašiju, Ostravi, Opoli, Korunji, Splitu itd.

Kada je riječ o tekućem semestru, trenutno osam (8) naših studenata provodi semestar u inostranstvu (Beč, Split, Atina, Kordoba, Varšava), dok pet (5) inostranih studenata provodi semestar na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, od čega jedan na osnovnim, dva na master i dva na doktorskim studijama. Možemo reći da u ovom semestru imamo i rekordan broj gostujućih profesora, jer oko 20 inostranih profesora realizuje svoju mobilnost na Ekonomskom fakultetu do kraja tekućeg semestra. Takođe se do kraja tekućeg semestra očekuje realizacija više odlaznih mobilnosti akademskog i administrativnog osoblja. Među akademskim osobljem, dominantno je učešće saradnika u nastavi.

Posmatrajući sve kategorije (studenti, akademsko i administrativno osoblje), u izvještajnom periodu imamo ukupno više oko 80 mobilnosti, od čega se oko 30 mobilnosti odnosi na mobilnost studenata, a preko 50 na dolazne i odlazne mobilnosti akademskog i administrativnog osoblja. Sudeći po završenim, ali i konkurisima koji su u toku, možemo konstatovati da ćemo i u narednom periodu imati vrlo uspješan period.

Zahvaljujući proaktivnom pristupu, u prethodnom periodu produženi su neki od postojećih sporazuma, a potpisani su i novi i to sa: Nicolaus Copernicus University u Torunu (Poljska), Ss. Cyril and Methodius University (Sjeverna Makedonija), University of Liechtenstein (Lihtenštajn), te univerzitetima u Pečuju i Miškolcu (Mađarska), na koje će u budućem periodu studenti i osoblje Ekonomskog fakulteta moći da realizuju mobilnosti. Uključujući i novopotpisane, Ekonomski fakultet ima memorandum o saradnji sa više od 35 visokoškolskih institucija u regionu, Evropi i svijetu.

Uz navedeno, međunarodnu saradnju u prethodnoj godini je obilježilo i učešće fakulteta u realizaciji dva značajna Erasmus+ međunarodna projekta: *Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education – DUALMON*, kao i Jean Monnet Centar izvrsnosti - *The Challenges of the Enlargement Policy: EU versus China's diplomacy in Western Balkans*. Na taj način se ostvaruju oba strateš-

ka cilja koja su definisana Strategijom razvoja Ekonomskog fakulteta.

Oblast međunarodne saradnje, odnosno mobilnost uređuje se prema *Pravilniku o akademskoj mobilnosti studenata* i *Pravilniku za mobilnost akademskog i administrativnog osoblja*. Navedenim pravilnicima normiran je postupak aplikacije i nominacije kandidata za akademsku mobilnost. U cilju podrške razvoju mobilnosti, a u skladu sa odredbama *Pravilnika o akademskoj mobilnosti studenata*, Vijeće Ekonomskog fakulteta, na predlog dekana, formiralo je *Komisiju za nastavna pitanja i mobilnost studenata*, koja uspješno administrira sve aktivnosti u fazi prije, tokom i nakon ostvarene mobilnosti, predstavljajući tako snažnu podršku studentima.

Informacije o konkursima za akademsku mobilnost po osnovu Erasmus+ i bilateralnih programa redovno se objavljuju na sajtu Univerziteta Crne Gore (<https://www.ucg.ac.me>), odnosno Ekonomskog fakulteta (<https://www.ucg.ac.me/ef/international>), dok se informacije o konkursima po osnovu CEEPUS programa ažuriraju na sajtu Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, kao i na elektronskoj platformi www.ceepus.info.

U namjeri da se među studentima Ekonomskog fakulteta još više podstakne interesovanje za akademsku mobilnost i poveća nivo informisanosti, a u sklopu obilježavanja *Nedjelje studenata*, na Ekonom-

skom fakultetu je početkom aprila 2022. godine organizovan **Erasmus+ info day**, događaj posvećen Erasmus+ programu, za koji među studentima vlada i najveće interesovanje. U ulozi domaćina ispred Ekonomskog fakulteta bio je prof. dr **Boban Melović**, prodekan za međunarodnu saradnju. Ispred Kancelarije za međunarodnu saradnju Univerziteta Crne Gore o mogućnostima Erasmus+ studentskih razmjena govorile su **Nikolina Radulović** i **Jelena Pelević**. Takođe, studenti su bili u

prilici da čuju više informacija o ostalim programima mobilnosti i praksama/volon-tiranju od **Ane Popović** iz EU Info Centra. Studentima su predstavljene povoljnosti i mogućnosti koje nudi Erasmus+ program, procedura i uslovi za prijavljivanje. Nakon prezentacija Erasmus+, ali i drugih programa i aranžmana vezanih za akademsku mobilnost, prisutni su bili u prilici da u neposrednoj komunikaciji od nadležnih osoba dobiju direktne odgovore na pitanja iz ove oblasti.

Postignuti rezultati u naučnoistraživačkom radu i saradnji sa okruženjem

Zasnovan na ideji da je obrazovanje kamen temeljac i mjerilo progresa svake društvene zajednice, Ekonomski fakultet je u svojoj šest decenija dugoj tradiciji, uspješno odgovarao na nove izazove i promjene u društveno-ekonomskom okruženju. Zato danas, najstariji fakultet u Crnoj Gori, karakteriše moderni nastavni proces koji afirmiše spoj teorijskog znanja i prakse stečene u poslovnom okruženju. Edukujući mlade ekonomiste, nastojimo da im prenesemo znanje koje ima upotrebnu vrijednost u vrijednom okruženju.

S obzirom na to da zahtjevi tržišta rada u pogledu praktičnih kompetencija studenata postaju sve veći, Fakultet teži uspostavljanju značajnog broja kontakata sa javnim sektorom i biznis zajednicom, kako bi bio u mogućnosti da što bolje oblikuje profil budućeg ekonomiste. Iz ove težnje razvila se saradnja sa značajnim državnim institucijama, kao i privrednim subjektima u oblasti ekonomije i biznisa. Najviši predstavnici Vlade Crne Gore, lokalnih samouprava, državnih preduzeća, privrednici, predstavnici strukovnih udruženja kao i nevladinih organizacija partneri su Ekonomskog fakulteta u ostvarivanju misije – da se kroz povezivanje sa javnim i privatnim sektorom tokom studija studenti upoznaju sa izazovima profesije i unaprijede svoje poslovne performanse

Prof. dr **Mijat Jocović**

*Prodekan za naučnoistraživački rad
i saradnju sa biznis zajednicom*

koje će im omogućiti bolje pozicioniranje na tržištu rada. Baza saradnika Ekonomskog fakulteta iz javnog i privatnog sektora danas broji više od 70 partnerskih institucija. U prethodnoj godini, lista partnera proširena je potpisivanjem *Memoranduma o saradnji* sa kompanijom **Ernst & Young**, koja se bavi revizorskim, poreskim, transakcijskim i savjetodavnim uslugama, u više od 150 zemalja svijeta. Saradnja prvog fakulteta u Crnoj Gori i jedne od najuspješnijih revizorskih kuća biće realizovana kroz brojne aktivnosti – organizacija zajedničkih stručnih predavanja i radionica, usavršanje zaposlenih obje strane, organizovanje stručne prakse studenata Ekonomskog fakulteta u kompaniji Ernst & Young i brojne druge.

Osim toga, nastavljamo da razvijamo već utemeljenu praksu organizovanja gostujućih predavanja na Ekonomskom fakultetu. Šestu godinu za redom smo realizovali manifestaciju pod nazivom “**The Right Start**”, sa ciljem da svojim studentima pored vrhunskog obrazovanja iz oblasti ekonomije omogućimo da steknu dodatna znanja i iskustva iz različitih oblasti. Ovogodišnju manifestaciju otvorila je direktorica Privredne komore Crne Gore, dr **Nina Drakić**, koja je studentima predstavila rad i značaj najstarije poslovne organizacije u Crnoj Gori, koja obilježava 94 godine od osnivanja. Drakić je odgovorila na brojna pitanja studenata o tome koje su nadležnosti PKCG, te na koji način doprinosi razvoju poslovnog ambijenta u našoj državi.

Drugog dana “The Right Start”-a, studenti su imali priliku da čuju stavove tada aktuelnog potpredsjednika Vlade Crne Gore, dr **Dritana Abazovića**, na temu “*Uticaj vladavine prava na ekonomski razvoj država u tranziciji – izazovi i perspektive Crne Gore*”. Trodnevnu manifestaciju zatvorio je direktor

Crnogorskog Telekom, **Stjepan Udovičić** predavanjem tokom kojeg je sa studentima podijelio svoje međunarodno iskustvo rada na rukovodećim pozicijama u telekomunikacionoj i medijskoj industriji širom svijeta, u SAD-u, Aziji, Africi i Evropi i tako ih inspirisao na brojna pitanja.

Ekonomski fakultet je i ove godine bio partner **Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore** u organizaciji tradicionalnog međunarodnog kongresa računovođa i revizora Crne Gore, šesnaestog po redu. Kongres je okupio veliki broj učesnika oko aktuelne teme - Finansijsko-računovodstvene inovacije u funkciji pouzdanog finansijskog izvještavanja.

Godinu za nama obilježili su zapaženi rezultati na polju naučnoistraživačkog rada profesora i saradnika Ekonomskog fakulteta koji su objavili više od 50 radova u prestižnim međunarodnim časopisima. Osim

toga, profesorica Ekonomskog fakulteta prof. dr **Maja Baćović** dobila je *Priznanje Univerziteta Crne Gore za postignute rezultate i doprinose razvoju naučnoistraživačkog, umjetničkog i stručnog rada.*

U prethodnom periodu došlo je i do promjene u sastavu nastavničkog kolektiva Ekonomskog fakulteta. Dio profesora je nakon višedecenijskog radnog angažmana otišao u radnu penziju, dok je čak šest profesora iz zvanja vanrednog prešlo u zvanje redovnog profesora. Nastavni kolektiv je dobio i dva nova docenta.

Događaji sa povodom

Uzajamno političko i ekonomsko približavanje sa EU izazovan proces – poručeno sa javne debate održane na Ekonomskom fakulteta

Na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore u novembru 2021. godine održana je javna debata na temu „**Solidarnost proširenja: između političke i ekonomske konvergencije i solidarnosti**” inspirisana poglavljem o Crnoj Gori objavljenom u trećem izdanju monografije “Budućnost Evrope” prestižnog izdavača Springer. Autori ovog poglavlja su dekan Ekonomskog fakulteta prof. dr **Nikola Milović** i prof. dr **Danijela Jaćimović**.

Pandemija je pokazala da su solidarnost, saradnja i koordinacija ključni faktori za uspješan oporavak i bolju budućnost, istakao je dekan Milović na tribini:

“Evropska unija kao kredibilan akter na regionalnoj i globalnoj sceni treba da efektivno i vidljivo pokaže svoju sposobnost da djeluje, ispravno i brzo u Crnoj Gori i drugim zemljama Zapadnog Balkana. U osnovi Šumanovog vizionarskog puta ujedinjenja, demokratije i prosperiteta, nalazi se solidarnosti kao kamen temeljac evropskog projekta. Evropska unija ovu solidarnost sa Crnom Gorom pokazuje u kontinuitetu, pa je tako tokom protekle godine, obilježene pandemijom COVID-19, donirala 53 miliona eura vrijednu pomoć” - poručio je Milović.

On se osvrnuo i na to da solidarnost nije „jednosmjerna ulica“, već je potrebno da i

Crna Gora dokaže svoju solidarnost bržim i ozbiljnijim implementiranjem evropskih vrijednosti i ispunjavanjem političkih kriterijuma:

“Kao što Evropska unija bira Crnu Goru, potvrda da i Crna Gora bira evropski put leži u nedavnom istraživanju javnog mnjenja koje je pokazalo da 75% građana Crne Gore podržava pristupanje države ovoj Uniji” zaključio je on.

Ambasadorka Evropske unije u Crnoj Gori **Oana Kristina Popa** je istakla da je uzajamno političko i ekonomsko približavanje sa Evropskom unijom kontinuiran, paralelan i izazovan proces, te naglasila:

“Jedno ne može imati prednost nad drugim, jer su oba procesa usko povezana. Crna

Gora mora raditi na oba fronta, mora donositi odlučne i hrabre političke odluke i prevazilaziti tenzije, što će zemlji omogućiti da krene naprijed i u pogledu političkih i ekonomskih reformi. EU je spremna da pomogne kako politički tako i velikim ulaganjima kroz Ekonomski investicioni plan, IPA projekte i druga ulaganja. Sada je vrijeme da Crna Gora napravi korak naprijed i dokaže da je zaista lider u regionu u ovom procesu”, zaključila je Popa.

Tada aktuelni ministar ekonomskog razvoja u Vladi Crne Gore, **Jakov Milatović**, govoreći o temi debate i odgovarajući na brojna pitanja studenata, poručio je da su sve aktivnosti ove Vlade usmjerene na ispunjenje evropske agende, pokretanje ekonomske aktivnosti, stabilizaciji javnih finansijskih i poboljšanju kvaliteta života građana:

“Težimo da Crna Gora bude država evropskih vrijednosti i jednakih prilika za sve građane, da bude sistem koji je održiv i koji neće moći, kao takav, da se uruši” – zaključio je on.

Tokom svog izlaganja Milatović je istakao i to da postoji snažna volja, neophodno znanje i jaka posvećenost koja ima za cilj dinamičniji ekonomski rast i razvoj i pravednu socijalnu politiku koja je od velikog značaja za naš evropski put i budućnost. On se osvrnuo i na pomoć koju je Evropska unija pružila Crnoj Gori u momentima globalne krize izazvane pandemijom korona virusa i dodao da je time pokazan visok stepen solidarnosti prema Crnoj Gori kao zemlji kandidatu za članstvo u EU.

Da su perspektiva pristupanja zemalja Zapadnog Balkana i unutrašnja dešavanja u EU danas čvrsto povezana, kao nikada do sada, uvjerena je prof. dr **Danijela Jaćimović** koja smatra da inicijativa za ekonomsku integraciju može biti odskočna daska u procesu evropskih integracija:

“Ali da bi se region istinski razvijao, ekonomska integracija mora biti praćena reformama u pogledu vladavine prava. Ekonomski šok izazvan pandemijom ne mogu same da prevaziđu države Zapadnog Balkana-a konkretne mjere trebalo bi da budu – ubrzanje najavljenih EU investicionih planova. Bez snažnog glasa Evropske unije, kroz angažovanje i suštinskih političkih i finansijskih promjena i efekata, uporedu

sa revitalizacijom transatlanskog pristupa podsticanju demokratskog razvoja na Zapadnom Balkanu, pitanje demokratskog nazadovanja regiona neće biti riješeno” – smatra ona.

Objavljivanje monografije “Budućnost Evrope” koordinisala je asocijacija TEPSA (Trans European Policy Studies Association), čiji je predstavnik na današnjoj debata bio **Andrea Sabatini**. Govoreći o značaju ove monografije, g-din Sabatini je istakao da je u njoj prikazana slika uspjeha i izazova evropske solidarnosti na djelu:

“Uprkos tome što je kamen temeljac procesa evropskih integracija, solidarnost među državama članicama i sa evropskim susjedstvom ostaje koncept o kojem se glasno govori, ali se po njemu rijetko postupa. Pandemija COVID-19 dala je dobar primjer uticaja EU na rješavanje zajedničkih problema, uvođenjem niza hitnih finansijskih programa. Međutim, čini se da su mnogi građani Unije nezadovoljni solidarnošću na djelu, što dokazuje da joj je potrebna posebna pažnja kako bi se ona poboljšala” – saopštio je Sabatini.

Tema debate je pobudila veliko interesovanje među više od 50 prisutnih studenata koji su, tokom dvosatnog trajanja događaja, prisustvo svojih profesora, ambasadorke Popa i ministra Milatovića iskoristili za brojna pitanja o budućnosti naše države i njenog evropskog puta.

Univerzitetska tribina: Svaka kriza rađa neku novu šansu

Na tribini u Rektoratu Univerziteta Crne Gore, na temu „Tržište: dobar sluga, loš gospodar – Kako dalje?“, održanoj u aprilu 2022. godine, govorili su dekan Ekonomskog fakulteta prof. dr **Nikola Milović**, profesori Univerziteta u Beogradu, prof. dr **Miodrag Zec** i prof. dr **Miomir Jakšić** dok je moderator tribine je bio prof. dr **Milivoje Radović**.

Dekan Milović je tom prilikom istakao da Crna Gora iz aktuelne situacije može puno toga da nauči i da brže reaguje na okolnosti, u odnosu na ono što joj dozvoljava njena veličina, obim i broj stanovnika. Današnja mantra, kazao je on, glasi „veliki ne jedu male, već brzi jedu spore“.

Rješenje može biti, kako smatra Milović, novi početak. U tom smislu se, kroz brzu reakciju države, dodaje on, moraju smanjiti eksterni šokovi, preduprijeti porast cijena, zaštititi građani i njihov standard: „Tu prestaje tržište i počinje država. Kad god nismo odgovorili na taj način bili smo u problemu. Kada posmatramo istorijski koncept, mislim da postoji ogromna šansa koju treba da iskoristimo, a to je da smanjimo zavisnost od određenih tržišta, da povećamo diverzifikaciju same ekonomije, da regulišemo tržište rada, koje je jedan od osnovnih instrumenata toga da li je tržište dobro ili loše. Da se vratimo reformama koje su započete i da ih do kraja završimo i da se stvarno, iskreno, okrenemo onome za šta

se deklarativno zalažemo, a to su evropska integracija i Evropska unija. Ne na papiru nego suštinski, u procesu implementacije svih tih odluka, jer težina konkurentskog pritiska koji trpimo na zajedničkom tržištu je ta da nas ne posmatraju kao tržište proizvođača već potrošača“.

Šansu, dekan Milović, vidi u povećanju konkurentnosti onih segmenata za koje imamo komparativne prednosti: „Crna Gora se mora razvijati turistički, mora da ima energetske kapacitete, Crna Gora mora da osigura, koliko god je to moguće, dovoljno količine zdrave hrane za svoje građane. To je osnovna mantra poljoprivredne politike. U tom smislu, rješenje je novi početak“, kazao je dekan Milović.

Čuveni penzionisani profesor Univerziteta u Beogradu prof. dr Miodrag Zec kazao je da se pojedina pitanja mogu sagledavati i sa filozofskog aspekta gdje se čovjek mora zapitati zašto su pojedini narodi bogati, a drugi siromašni. Odgovor na ovo pitanje on prije svega vidi u vrijednosnom sistemu koje postoji u jednom društvu, kao i u načinu na koji je to društvo postavljeno. „Naš je princip: dobici su privatni, a gubici javni“, smatra profesor Zec, dodajući da odakle bježi kapital tu pravne države nema. On ukazuje da ne postoji kontinuitet već diskontinuitet u vrijednostima te da tržište posluje kao individua, u kojoj se ne sagledava interes kolektiva, ukazujući na jednostavnim primjerima

kako ima onih koji bi da se liječe, ali neće da plaćaju penziono osiguranje, ili onih koji hoće da glasaju a neće da plaćaju porez.

Na ovim prostorima su se, kako je ukazao, promjene dešavale uglavnom prevratom i revolucionarnim putem, a nisu proceduralno. No u tom odsustvu rada institucija, on postavlja pitanje da li društvo prostora bivše Jugoslavije želi institucije.

Profesor Univerziteta u Beogradu prof. dr Mimir Jakšić je sa naučnog aspekta dao

svoje viđenje važnosti institucija u mrežnim odnosima ključnih društvenih i ekonomskih aktera.

Osvrćući se na aktuelne probleme, profesor Jakšić je kazao da je u suočavanju sa krizom, važnost agrarne politike i proizvodnja jednog naroda izbila u prvi plan. Pored toga, rješenje vidi i u dobroj regionalnoj saradnji, kako na polju poljoprivrede, tako i na polju turizma i energetike, što može biti isplativo za sve učesnike.

Na Ekonomskom fakultetu obilježen Međunarodni dan studenata

Međunarodni dan studenata, koji obilježavaju akademci širom svijeta duže od sedam decenija, obilježen je i na najstarijem fakultetu u Crnoj Gori. Tom prilikom, dekan prof. dr **Nikola Milović** je, čestitajući studentima njihov praznik, istakao da su mladi naša budućnost, i da će oni kroz svoj lični razvoj biti nosioci prosperiteta cijele države:

“Mi, vaši profesori, ćemo uložiti svo svoje znanje, napor i kapacitete koji nam stoje na raspolaganju, u vaš napredak i uspješno studiranje, ali samo vaš entuzijizam,

odlučnost i kontinuiran rad su garancija da ćete steći željena zvanja i postići rezultate koji će unaprijediti naše društvo.”

Dekan Milović je podsjetio i na to da su studenti upoznati sa svojim pravima i obavezama, ali da je jasna i uloga fakulteta, a to je da omogući najbolje uslove za nesmetano učenje, usavršavanje i više prilika za zaposlenje:

„Zato ovdje, na Ekonomskom fakultetu, iz godine u godinu ulažemo u ljudski kapital, poboljšavamo kurikulume prilagođava-

jući ih trenutnim potrebama tržišta rada, unapređujemo nastavni proces po uzoru na prestižne fakultete iz regiona i Evrope, svakodnevno radimo na internacionalizaciji Fakulteta, a ne zanemarujemo ni modernizaciju infrastrukture kako to zahtijeva savremeni nastavni proces. Kao mjerilo efekata naših zalaganja vidimo samo jedno – status koji diploma Ekonomskog fakulteta ima na tržištu rada.“ - saopštio je Milović.

Međunarodni dan studenata na Ekonomskom fakultetu obilježen je panel diskusijom “*Mladi za Podgoricu, Podgorica za mlade*” u organizaciji Kancelarije za mlade

Glavnog grada tokom koje je gradonačelnik dr **Ivan Vuković** odgovarao na brojna pitanja studenata.

Dekan Milović je zahvalio studentima što su se odazvali u velikom broju i podsjetio na njihovu najvažniju ulogu – da postavljaju pitanja:

“Kao što danas postavljate vama važna pitanja o različitim aspektima života u Glavnom gradu, u kom ste rođeni ili koji ste izabrali za život, ohrabrujem vas da uvijek i svuda iznosite svoje stavove i pitate sve ono što se tiče vaše budućnosti.“ - zaključio je on.

Erasmus+ projekti

Nastavak sprovođenja aktivnosti u okviru projekta DUALMON – Jačanje kapaciteta za implementaciju dualnog visokog obrazovanja u Crnoj Gori (Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education)

Pored brojnih aktivnosti koje su uspješno realizovane na Ekonomskom fakultetu, proteklu 2021. godinu obilježio je i početak implementacije projekta „**Jačanje kapaciteta za implementaciju dualnog obrazovanja u crnogorskom visokom obrazovanju**“ – DUALMON. Riječ je o strukturnom projektu, čija se važnost prevashodno ogleda u potencijalu uticaja na reformu i dugoročno unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori. Koliki je značaj ovog projekta, čiji je inicijator upravo Ekonomski fakultet, govori i podatak da je prepoznat kao jedan od najznačaj-

nijih strukturnih projekata, odobrenih za finansiranje u okviru programa Erasmus+ *Izgradnja kapaciteta u visokom obrazovanju*. Od ukupno 1005 prijavljenih projekata u 2020. godini za finansiranje su odobrena 164 projekta, od čega ukupno 18 projekata za region Zapadnog Balkana, a među njima je i projekat DUALMON.

Realizacija trogodišnjeg projekta DUALMON započeta je analizom najboljih praksi i iskustava iz drugih zemalja u kojima je zastupljeno visoko dualno obrazovanje, a što je bio povod za organizaciju studij-

ske posjete članova projektnog tima iz Crne Gore partnerskoj instituciji iz Slovenije – ACADEMIA. Osim toga, u ovoj godini planirana je realizacija studijskih posjeta ostalim institucijama koje su partneri u projektu (Austrija i Srbija), a čiji je cilj razmjena znanja i iskustava važnih za uspješno pilotiranje projekta u Crnoj Gori. Takođe, važno je napomenuti i da je u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore sprovedeno anketno istraživanje potreba kompanija iz Crne Gore u ovom domenu, kao jednog od ključnih stejkholdera za realizaciju ovog projekta.

Na osnovu prikupljenih podataka, te iskustava zemalja Evrope i svijeta koje su implementirale program dualnog obrazovanja, detaljnom analizom najbolje benčmarking prakse u tim zemljama, kao i analizom potreba tržišta rada u Crnoj Gori, razvijen je generički DUALMON model. Ovaj model

zasnovan je na najboljim praksama iz zemalja koje već koriste sličan program, kao i prepoznatim zahtjevima poslodavaca. Ideja je bila da visokoškolske ustanove i njihovi partneri iz privrede i poslovnog okruženja mogu koristiti generički DUALMON kao osnovu za razvoj specifičnih modela dualnog obrazovanja, tako da isti mogu prilagoditi svojim konkretnim potrebama. Kako bi se uzele u obzir specifičnosti različitih učesnika programa dualnog visokog obrazovanja, do sada je razvijeno i nekoliko specifičnih modela od strane sva četiri fakulteta u okviru Univerziteta Crne Gore na kojima se projekat DUALMON implementira, a čije će dalje razmatranje i usvajanje od strane svih učesnika projekta biti realizovano u narednom periodu.

U okviru projekta nabavljena je vrijedna oprema za Univerzitet Crne Gore, u okviru koje je na Ekonomskom fakultetu potpuno

obnovljena sala doktorskih studija – *Milenijum*, te nabavljeno više drugih tehničkih sredstava za potrebe funkcionisanja fakulteta i rada zaposlenih. Održano je više događaja posvećenih realizaciji projekta, kao i *cluster* sastanaka u cilju umrežavanja sa drugim projektima i bolje saradnje sa privredom.

Očekuje se da će realizacija ovog strukturnog projekta imati višestruke korisne implikacije za cjelokupni sistem visokog obrazovanja u Crnoj Gori, koje se ogledaju u unapređenju kompetencija diplomaca visokog obrazovanja shodno potrebama poslodavaca, povećanoj motivaciji za učenje, ali i rastu stope zaposlenosti diplomiranih studenata. Osim toga, očekuje se da će realizacija projekta DUALMON značajno doprinijeti i unapređenju zakonskog okvira i standarda akreditacije u Crnoj Gori, a sve u cilju dugoročnog povećanja kvaliteta visokog obrazovanja u Crnoj Gori.

Koordinator projekta je Univerzitet u Novom Sadu, dok su partnerske institucije FH Joanneum Gesellschaft iz Austrije i ACADEMIA iz Slovenije. U formalnom smislu nosilac projekta u Crnoj Gori je Univerzitet Crne Gore, dok je Ekonomski fakultet zadužen za suštinsko vođenje i realizaciju projekta, a u projekat su uključeni i Elektrotehnički fakultet, Pomorski fakultet i Fakultet za turizam i hotelijerstvo. Osim predstavnika akademske zajednice, partneri u projektu su i Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta, Agencija za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja i Privredna komora Crne Gore, dok će projekat biti pilotiran u okviru kompanija Voli Trade doo, Crnogorski Telekom AD Podgorica, Montenegro Stars Hotels Group, Uhura Solutions i Crnogorska plovidba AD.

Više informacija o projektu na www.dualmon.ucg.ac.me

Realizovane brojne aktivnosti u okviru projekta Jean Monnet Centar izvrsnosti na Ekonomskom fakultetu

Na Ekonomskom fakultetu je u toku realizacija projekta **Jean Monnet Centar izvrsnosti**, koji je Evropska komisija po prvi put dodjelila jednom crnogorskom univerzitetu. Projekat pod nazivom „**Izazovi politike proširenja - EU protiv kineske diplomatije na Zapadnom Balkanu 2020-23**“ treba da doprinese pozicioniranju Univerziteta Crne Gore i Ekonomskog fakulteta, kao institucija sposobnih za izvrsnost u nastavi i istraživanju, u oblasti međunarodnih odnosa, EU integracija i drugih srodnih pitanja, na evropskom i globalnom nivou. Projekat se realizuje u saradnji sa Univerzitetom Donja Gorica, Fakultetom humanističkih studija, a koordinator projekta je prof dr Danijela Jaćimović.

Projekat se realizuje kroz intenzivan nastavni proces, na predmetima osnovnih i magistrskih studija: Međunarodna ekonomija, Globalizacija i ekonomska politika (Danijela Jaćimović i Sunčica Rogić), Ekonomija EU, Zajedničko tržište i politika konkurentnosti EU (Nikola Milović), Politika proširenja EU, Politički sistem EU i evropske institucije i Javne politike i donošenje odluka u EU (Tanja Mišćević i Nikoleta Đukanović). U planu je da tokom iduće studijske godine projekat zaživi i na doktorskim studijama.

Nastava u okviru projekta se izvodi na engleskom jeziku (30% kurikuluma) u saradnji sa

domaćim i gostujućim profesorima. Profesor **Frank Schimmelfennig** iz Centra za komparativne i međunarodne studije, ETH iz Ciriha, održao je onlajn predavanja u martu 2021 i 2022: *Teorije integracije i Razvoj evropskih integracija*, studentima Ekonomskog fakulteta, Univerziteta Crne Gore i Fakulteta humanističkih studija, Univerziteta u Donjoj Gorici.

Profesor **Michael Kaeding** predaje Evropske integracije i Politiku Evropske unije na Odjeljenju za političke nauke Univerziteta u Duisburg-Essenu a ujedno je i Jean Monnet, ad personam. Održao je onlajn predavanja u aprilu 2021 i 2022: *Budućnost Evrope i spoljna diferencijacija: Agencije EU, Zapadni Balkan i Turska i Donošenje zakonodavnih odluka: kako institucije EU djeluju*.

Profesor **Jing Men**, direktorica Istraživačkog centra EU-Kina na Odsjeku za međunarodne odnose i studije diplomatije East China Normal University, održala je online predavanja *Priroda odnosa EU-Kina i EU-kineski ekonomski i trgovnski odnosi* u maju 2021 i aprilu 2022.

Profesor **Kong Tianping** iz Instituta za evropske studije, Kineske akademije društvenih nauka održao je predavanja u maju 2021: *Odnosi između Kine i Zapadnog Balkana i Ekonomska tranzicija u centralnoj i istočnoj Evropi: pouke i refleksije i globalne promene*.

Profesor **Sabina Lange** je viši predavač na Evropskom institutu za javnu upravu (EIPA, Mاستriht), viši saradnik Univerziteta u Mاستrihtu i vanredni profesor za međunarodne odnose na Univerzitetu u Ljubljani. Dr Lange je, novembra 2021. godine, održala sledeća predavanja: *Nova institucionalna realnost EU – politički i institucionalni pejzaž za buduću integraciju i Donošenje odluka u EU – nova dinamika u odnosima između država članica i institucija EU.*

Profesor **Mojmir Mrak** sa Fakulteta za ekonomiju i biznis, Univerziteta u Ljubljani, održao je predavanja u martu i aprilu 2022, *Upravljanje evrozonom: prošli razvoji, nedav-*

ni trendovi i perspektive i Budžet EU u uslovi-
ma COVID krize.

Profesor **Srđan Redžepagić**, direktor Balkanskog instituta za nauku i inovacije (BISI), Universite Cote d'Azur, Nica, održao je online predavanje pod nazivom: *Evolucija evropskih integracija: prošli razvoj, noviji trendovi i perspektive*, u martu 2022.

U naredna tri semestra još 3 predavača će održati nastavu u okviru projekta: **Jaap W. de Zwaan**, profesor prava Evropske unije Erasmus Univerzitet u Rotterdamu i bivši direktor Klingendael holandskog instituta za međunarodne odnose, profesorka **Lucia Mokra**

dekan Fakulteta društvenih i ekonomskih nauka Univerziteta Komenski u Bratislavi, koja je predsjednica borda TEPSA (istraživačke mreže), zatim profesor **Xin Chen** iz Kineske akademije društvenih nauka koji je i izvršni predsjednik i generalni direktor Kina-CEE instituta koji je osnovao CASS, a registrovan je u Budimpešti, Mađarskoj.

Brojni su i rezultati istraživanja na projektu: **Online paper: The EU, China and the Western Balkans: The Challenges and Prospects of Further Integration** (Danijela Jacimovic, Frank Schimmelfennig, Michael Kaeding, Jing Man, Kong Tianping, Tanja Miscevic, Nikola Milovic i Suncica Rogic), jun 2021.

Rezultati istraživanja na projektu su:

1. **Međunarodna konferencija „Geopolitics and the political Economy of Conflict in the Balkans and Eastern Mediterranean“**- prezentiran je papir „The EU, China and the Western Balkans: The Challenges and Prospects of Further Integration“, REDETE 2021 u Nišu (Serbia), 3-5 Septembar, 2021. (Danijela Jacimovic, Tanja Miscevic, Nikola Milovic, Jing Man and Kong Tianping)
2. **Međunarodna konferencija 12th SCF “Contemporary Issues in Social Sciences”** - papir “Does China Challenge Integration Perspective of the Western Balkan Countries?” prezentiran na konferenciji 7-8 oktobar, 2021 in Antalya, Turkey. (Da-

nijela Jacimovic, Tanja Miscevic, Nikola Milovic i Marta Radenovic, student magistarskih studija)

3. **Professor Danijela Jacimovic, predstavila je rezultate projekta kroz seminar “The EU, China, and the Western Balkans: The Challenges and Prospects of Further Integration”**, organizovanom na Bentley University (Waltham, Massachusetts), koji je moderirao profesor Joel Deichmann, novembar 2021.
4. **Preporuke politikama (Policy brief):** Savremeni proces reformi EU – neke od glavnih tema, Tanja Miscevic, Danijela Jacimovic, Sabina Lange i Nikoleta Djukanovic, decembar 2021.
5. **TEPSA preporuke politikama (TEPSA brief):** Izazovi proširenja na zapadnom Balkanu, Danijela Jacimovic, Joel Deichmann and Kong Tianping, januar 2022.
6. Rad **Stevana Đurića**, studenta 3. godine Ekonomskog fakulteta, pod nazivom **„Poboljšanje mogućnosti zapošljavanja mladih na Zapadnom Balkanu u postpandemijskom svijetu“**, pobijedio na TEPSA takmičenju studenata EP4U.
7. **EUCO debrief – TEPSA odgovori eksperta na politike objavljene u zaključcima Evropskog savjeta** – prof. Danijela Jaćimović.

Univerzitet Crne Gore
EKONOMSKI FAKULTET

**GODINA
ISKUSTVA,
MLADOSTI
I ZNANJA!**

UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET

Aktivnosti studenstkih organizacija

SSEF i VEF

Studentske organizacije na Ekonomskom fakultetu koje broje najviše članova, **Savez studenata Ekonomskog fakulteta** i **Vijeće studenata Ekonomskog fakulteta**, tokom prethodne godine su uspješno organizovale niz aktivnosti.

Studijsku 2021/2022. godinu započeli su realizacijom **Motivacionog dana** na temu „*Studiram, šta u međuvremenu? Završio sam studije, šta dalje?*“. Panelisti: **Ana Škoflek Popović** iz EU info centra i **Damir Bučan**, projektant i menadžer, su govorili o svojim iskustvima i šta je to što je njima pomoglo na putu ka ostvarenju svojih ciljeva. Studenti su imali priliku da čuju kako to treba

da izgleda aktivizam mladih, kako raditi na sebi i na taj način osigurati da se spremnije dočekamo na tržištu rada, koje se sve brže mijenja i postaje kompleksnije.

Povodom **Međunarodnog dana studenata** organizovano je predstavljanje krovnih studenstkih organizacija Ekonomskog fakulteta – Saveza studenata i Vijeća studenata Ekonomskog fakulteta, kolegama i koleginičama brucošima. Cilj je upoznavanje sa radom organizacija koje su velikim dijelom zadužene za studentski život studenata EF-a, ali sa potrebom ispunjenja njihovih obaveza u skladu sa Pravilima studiranja na osnovnim studijama Univerziteta Crne Gore.

U novembru mjesecu, organizovana je dvodnevna konferencija **CKB OPEN DAY**. Prvog dana studenti su mogli da čuju i nauče nešto više o digitalnim proizvodima i HR-u od **Žane Đurović**, direktorice Odjeljenja za ljudske resurse u CKB banci i **Miloša Milića** (CKB banka). Drugog dana studenti su imali priliku da svoje znanje praktično primijene, usavrše i nadgrade, zahvaljujući iskustvu koje im je HR tim CKB banke sa zadovoljstvom prenio, a imali su i mogućnost da se oprobaju i vide kako izgleda zapravo jedan ozbiljan razgovor sa poslodavcem, simulacijom intervjua. Šest najboljih kolega/koleginica tokom simulacije intervjua, dobilo je mogućnost da odradi praksu u CKB banci u trajanju od 3-6 mjeseci.

Tokom decembra mjeseca Savez i Vijeće studenata EF-a organizovali su već tradicionalni **Studentski ekonomski forum**. U

toku dvodnevnog foruma kolege studenti imali su priliku da kroz panel diskusiju sa našim gostima diskutuju o aktuelnim temama regionalne i svjetske ekonomije, kao i da čuju aktuelnosti iz privrede, od strane predstavnika javnog i privatnog sektora. Prvog dana uvaženi panelisti bili su g-din **Radoje Žugić**, guverner CBCG i prof. dr **Gordana Đurović**, redovni profesor na Ekonomskom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Drugog dana studenti, dobili savjete od uspješnih menadžera i lidera, **Ane Kentere** (Alter Modus), **Gorana Đurovića** (kompanija Cerovo) i **Ljilje Pižurice** (Neregelia).

Tokom mjeseca marta organizovana je **Bank & Business Conference**. Prvog dana studenti su imali priliku da iz ugla ljudi sa izuzetnim iskustvom iza sebe, čuju nešto više na temu "Digitalizacija bankarskog sektora – izazovi i prilike". Panelisti bili

su **Miloš Miketić**, (Addiko banka), **Jelena Vuletić** (Hipotekarna banke) i **Dženad Čekić**, (Erste banka). Tokom drugog dana konferencije realizovana je radionica na temu “Značaj poslovne komunikacije” koju je realizovala **Ana Kentera**, (Alter Modus). Pored novih saznanja koja su produbili svojim raznovrsnim pitanjima, studenti su dobili savjete, koji će im zasigurno biti od koristi prilikom izlaska na realno tržište rada.

Organizacioni tim Saveza i Vijeća Studenata Ekonomskog fakulteta već tradicionalno organizuje niz događaja tokom prve nedelje aprila pod nazivom „**Nedelja studenata**“, kojom obilježavamo Dan studenata u Crnoj Gori.

Nedelju studenata započeli smo humanitarnim gestom, **Dobrovoljno davanje krvi**, kao jedna od neizostavnih aktivnosti

u okviru “Nedelje studenata”, koju zajedničkim djelovanjem organizuju Vijeće studenata i Savez studenata Ekonomskog fakulteta u saradnji sa studentskim Vijećem Pravnog fakulteta i uz glavnu i neizostavnu pomoć Transfuzije krvi.

Organizovano je prikupljanje slatkiša za djecu iz Bijele u okviru humanitarne akcije “**Njihov osmijeh**”, koju ove godine 18.put zaredom realizuju Savez studenata Ekonomskog fakulteta i NVU Nacionalni osmijeh, crtajući najljepše osmjehe mališanima.

Takođe, 4. aprila povodom Dana studenata, na Ekonomskom fakultetu izvršni direktor Coca Cole **Nikola Tripković** održao je predavanje „**Napravi prave korake u svojoj karijeri**“ zajedno sa menadžerom Karijernog centra UCG-a **Ivicom Todorovićem**,

tokom koga su mogli čuti korisne savjete koji će im značiti i koje mogu primijeniti tokom razvoja svog karijernog puta.

Tradicionalni hepening, koncert koji smo svi dugo iščekivali nakon dvije godine pauze konačno je realizovan, 6. aprila na platou između Ekonomskog i Pravnog fakulteta. Vijeće i Savez studenata Ekonomskog fakulteta u saradnji sa Studentskim Vijećem Pravnog fakulteta potrudili su se da ove godine na još kvalitetniji način organizuju ovaj događaj, koji je okosnica ovog projekta, gdje je ove godine priliku da zabavi sve zainteresovane imala glavna zvijezda koncerta **Indira Levak** sa bendom, ex **Colonia**.

Info day o Erasmus+ programu realizovan je 7. aprila,, kako bi studente upoznali sa sjajnim mogućnostima koje nudi ovaj program i motivisali ih da jedan semester pro-

vedu van Crne Gore, upoznajući drugu kulturu, drugi način života i studiranja i na taj način proširili svoje vidike kao i razvili interkulturalnu svijest i otvorenost. Učesnici su bili: prof. dr **Boban Melović**, prodekan za međunarodnu saradnju na Ekonomskom fakultetu, **Ana Škoflek Popović**, iz EU info centra, kao i **Nikolina Radulović** i **Jelena Pelević** iz Kancelarije za međunarodnu saradnju Univerziteta Crne Gore

Poslednji događaj kojim smo obilježili i na jedan lijep i human način zaokružili Nedelju studenata je posjeta mališanima u Bijeloj. Ove godine obilježili smo jubilej, odnosno punoljetstvo realizacije humanitarne akcije “**Njihov osmijeh**”. Tokom cjelodnevne posjete mališanima realizovan je hepening, uz podršku velikog broja poznatih ličnosti, uglednih institucija i ljudi velikog srca bez kojih sve to ne bi bilo moguće.

EKOMEN

Sportsko-rekreativno društvo studenata Ekonomije i menadžmenta “**Ekomen**”, još jedna od studentskih organizacija na Ekonomskom fakultetu, u prethodnoj godini je realizovala neke od svojih tradicionalnih aktivnosti, ali i nove koje su rezultat prilagođavanja na epidemiološke uslove u zemlji.

Održana su takmičenja u okviru studentskih liga u futsalu, odbojci i košarci. Najuspješniji su bili odbojkaši koji su osvojili treće mjesto i bronzanu medalju, čime su čime su trofejne vitrine Ekonomskog fakulteta postale bogatije za još jedno odličje iz studentskih takmičenja.

Kao odgovor na epidemiološke uslove tokom 2021. godine, pokrenuta je emisija “**EKOMEN priča**” na platformi YouTube-a. Prvi serijal emisija sastojao se od četiri epizode u kojima su članovi organizacije, u ulozi moderatora, ugostili: **Draška Brguljana**, **Jovanku Radičević**, **Nebojšu Simića** i **Filipa Radovića**. Gledaoci su imali priliku da čuju gdje se naši sportisti trenutno nalaze, kako se suočavaju sa pandemijom COVID19, kao i koji su njihovi dalji planovi u nastavku karijere.

Novembra 2021. godine, na Ekonomskom fakultetu je održana tribina „Zdravlje i eko-

nomija – komplementi ili supstituti?“. Gosti Ekomena su bili epidemiolozi Instituta za javno zdravlje dr **Milena Popović Sarmadžić** i dr **Milko Joksimović**, koji su na zanimljiv i edukativan način govorili o aktuelnoj epidemiološkoj situaciji i o tome koliko je važno biti odgovoran pojedinac i vakcinisati se. Cilj ove društveno odgovorno tribine je bio da se glas struke i nauke čuje i u budućnosti više cijeni.

Decembra iste godine, upriličena je panel diskusija „Položaj mladih u Crnoj Gori – izazovi i šanse“, za studente Ekonomskog, ali i ostalih fakulteta. Gosti panel diskusije su bili: docent dr **Marko Begović** - direktor Uprave za sport i mlade, **Vladimir Gojko-**

vić - selektor vaterpolo reprezentacije Crne Gore i proslavljeni vaterpolista i **Vlado Šćepanović** - košarkaški trener i proslavljeni košarkaš.

Kroz otvoreni dijalog sa prisutnima, panelisti jednoglasno su poručili da položaj mladih u Crnoj Gori nije na zavidnom nivou, ali i da je pravo vrijeme da se učini nešto po tom pitanju i nađe adekvatno rješenje. Prisutni su imali priliku da čuju njihova iskustva i savjete ali i da dobiju odgovore na postavljena pitanja.

Pored navedenih aktivnosti, EKOMEN je prigodno obilježio i svoj 13. rođendan ali i sproveo akciju dobrovoljnog davanja krvi.

Nagrade za najbolje

Radovi odbranjeni na Ekonomskom fakulteta dobitnici Godišnje nagrade Centralne banke za najbolji magistarski i doktorski rad

Godišnja nagrade Centralne banke Crne Gore za 2022. godinu iz oblasti bankarstva i monetarne politike i teorije, koju ova institucija tradicionalno dodjeljuje za najbolji diplomski, magistarski i doktorski rad, i ove godine pripali su studentima Ekonomskog fakulteta. Nagradu za najbolji magistarski rad “Analiza determinanti i postupka upravljanja portfoliom nekvalitetnih kredita na primjeru Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine” pripala je **Jeleni Drašković**, dok je u kategoriji doktorskih radova, nagrada je dodijeljena **Martinu Bojaju**, za doktorski rad “Maintaining price stability in Montenegro through governance of external and internal factors of inflation“ (Održavanje stabilnosti cijena u Crnoj Gori kroz upravljanje eksternim i internim inflatornim faktorima). O nagradama je odlučivala komisija koju su činili istaknuti profesori univerziteta iz Crne Gore i regiona, kao i eksperti Centralne banke.

ković, dok je u kategoriji doktorskih radova, nagrada je dodijeljena **Martinu Bojaju**, za doktorski rad “Maintaining price stability in Montenegro through governance of external and internal factors of inflation“ (Održavanje stabilnosti cijena u Crnoj Gori kroz upravljanje eksternim i internim inflatornim faktorima). O nagradama je odlučivala komisija koju su činili istaknuti profesori univerziteta iz Crne Gore i regiona, kao i eksperti Centralne banke.

Dženana Đurković - najbolja studentkinja Ekonomskog fakulteta za studijsku 2021/22. godinu

Studentkinja Ekonomskog fakulteta na studijskom smjeru *Ekonomija*, **Dženana Đurković** (10.00), najbolja je studentkinja ovog fakulteta, a tim povodom uručena joj je nagrada za najveći uspjeh tokom studija za studijsku 2021/22. godinu.

“Ova nagrada za mene predstavlja potvrdu i priznanje dosadašnjeg rada i zalaganja, kao i svojevrsni motivacioni impuls ka nastojanju daljeg i sveobuhvatnijeg usavršavanja”, istakla je Dženana koja je tom prilikom poručila budućim generacijama koje će upisati Ekonomski fakultet: “Upisom Ekonomskog fakulteta donosite pravu odluku, zato što je s jedne strane ekonomija korijen brojnih društvenih protivrječnosti i izvor nametanja moći u međunarodnim odnosima, dok je s druge strane preduslov za kulturu, civilizaciju i opšte blagostanje, iz čega proističe da se radi o jednoj fundamentalno važnoj nauci koju zajedničkim snagama treba da izučavamo, propitujemo i po potrebi poboljšavamo”.

Rad studenta Ekonomskog fakulteta Stevana Đurića najbolji na međunarodnom takmičenju

Rad studenta treće godine Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore **Stevana Đurića** izabran je za najbolji na studentskom takmičenju koje je organizovala međunarodna asocijacija TEPSA, i to u kategoriji «Zapošljenje i socijalne politke» (*Employment and Social Policies*). Nagrađe-

ni rad studenta govori o poboljšanju mogućnosti zapošljenja za mlade na Zapadnom Balkanu u postpandemijskom svijetu, pod naslovom na engleskom jeziku “Improving Youth Employment Opportunities in the Western Balkans in the Post-Pandemic World”.

Student Stevan Đurić je tokom druge godine studija učestvovao na projektu *Jean Monnet* u okviru kojeg je na predmetu Međunarodna ekonomija kod prof. dr **Danijele Jaćimović** dio nastave bio izvođen na engleskom jeziku. Tokom trajanja tog projekta, studentima je bilo omogućeno da učestvuju na ovom takmičenju što je Stevan prihvatio kao izazov i odnio pobjedu.

U obrazloženju da je Stevan Đurić pobjednik studentskog takmičenja EP4U u oblasti politike “Zapošljavanje i socijalne politike” stoji da je Stevanov rad vrlo dobro istražen i pruža konkretne preporuke sa posebnim naglaskom na mogućnosti zapošljavanja mladih na zapadnom Balkanu.

TEPSA
Trans European Policy Studies Association

ABOUT US MEMBERS NEWS PROJECTS EVENTS PUBLICATIONS PRE-PRESIDENCY CONFERENCES NEWSLETTER TEP SA VOICES

EP4U Student Contest: “Improving Youth Employment Opportunities in the Western Balkans in the Post-Pandemic World”, Stevan Đurić

Posted on 14/02/2022

and it argues that improvement is mainly needed in three spheres: education, digitalization, and government support.

Stevan Đurić is a student at the Faculty of Economics of the University of Montenegro, and winner of the EP4U Student Contest in the “Employment & Social Policies” policy area. Stevan’s brief is very well-researched, and provides concrete recommendations with a specific focus on youth employment opportunities in the Western Balkans.

Key Findings:

After more than two years of going through a tremendous crisis at all levels, it seems that in 2022, thanks to the global distribution of the COVID-19 vaccine, the end of health crisis appears to be on the way. However, the real battle has just begun. The focus of this brief will be on unemployment, particularly youth employment and the relevant supporting social policies in the Western Balkans,

AGENDA

TUE
08
MAR
2022

Introductory and Practitioners’ Seminar: European Public Procurement Rules, Policy and Practice, March 8-11 Online course (EIPA, Maastricht)
Online event

WED
09
MAR
2022

Seminar: “New frontiers in law and technology”, March 9 (RSCAS-EUI, Italy)
Florence, Italy

Šesnaest studenata nagrađeno za postignut uspjeh tokom studiranja

Svake godine, Dan Ekonomskog fakulteta je prilika za promovisanje najboljih studenata Akademskih studija ekonomije koji su u prethodnoj studijskoj godini ostvarili prosječnu ocjenu preko 9,50 kao i studena-

ta Primijenjenih studija menadžmenta sa prosječnom ocjenom višom od 9,00 u prethodnoj studijskoj godini. Ovog 31. maja nagrađujemo studente za uspjeh ostvaren u studijskoj 2020/21. godini:

Studenti koji su ostvarili najbolji uspjeh tokom studijske 2020/21. godine

AKADEMSKE STUDIJE EKONOMIJE

I GODINA

Damjanović Milica	9,87
Nicović Balša	9,63
Marljukić Marina	9,62

II GODINA

Đurković Dženana	10,00
Đurić Stevan	10,00
Čabarkapa Jovana	9,89
Popović Jelena	9,59
Đurišić Anđela	9,54

III GODINA

Stijepović Petar	10,00
Kojić Svetlana	9,57
Jelić Boško	9,54

PRIMIJEJENE STUDIJE MENADŽMENTA

I GODINA

Knežević Anđela	9,30
Vušurović Ksenija	9,00
Pavićević Nina	9,00

III GODINA

Tomović Anđela	9,34
-----------------------	-------------

PRIMIJEJENE STUDIJE MENADŽMENTA – BIJELO POLJE

I GODINA

Hajrović Amar	9,60
----------------------	-------------

Iz godine u godinu poboljšavani uslovi za rad i učenje na Ekonomskom fakultetu

Zgrada u kojoj je Ekonomski fakultet počeo da radi prije više od šest decenija, značajno je renovirana i modernizovana. Fakultet danas ima 13 sala za slušanje nastave, čiji ukupan kapacitet iznosi 1.165 mjesta. U cilju stalnog poboljšanja uslova za izvođenje nastave, u prethodnih šest godina su u svim salama postavljene multimedijalne table koje odgovaraju obrazovnim potrebama savremenog studenta, instalirani su „all in one“ računari, a obnovljeno je i ozvučenje. U dvije sale za održavanje nastave sa najvećim brojem mjesta, amfiteatru *Montenegro* i sali *Mediteran*, instalirani su novi, laserski pro-

jektori koji će omogućiti projekciju prezentacija tokom predavanja sa najboljom vidljivošću i kvalitetom slike. Najvećoj sali na Ekonomskom fakultetu koja ima više od 270 mjesta, amfiteatru „Montenegro“ dali smo novo ruho. Osim estetskih izmjena - brendiranja sale koje joj je dalo novi vizuelni identitet, promijenjene su klupe i unaprijeđen sistem za klimatizaciju kako bi vrijeme provedeno u sali bilo prijatnije i za studente i za predavače. Na četvrtom spratu Fakulteta, renovirana je još jedna sala za nastavu, namijenjena manjim grupama studenata, koja stoji na raspolaganju profesorima i saradnicima.

Novi izgled dobila je i Profesorska sala u kojoj se održavaju sjednice Vijeća, organizuje rad komisija te važni sastanci. Fakultet je dobio i novu, multimedijalnu salu, opremljenu najsavremenijom tehnikom za održavanje sastanaka, uključujući i sastanke posredstvom različitih on-line platformi.

Kroz projekat DUALMON renovirana je sala *Milenijum*, sada najsavremenija računarska sala na Ekonomskom fakultetu koja posjeduje i interaktivnu tablu za održavanje nastave. Tokom 2019. godine, postojeća kompjuterska sala Horizont u potpunosti je renovirana i opremljena savremenom opremom potrebnom za izvođenje nastave. Pri tom je dobila i novo ime – *Sala 31. maj*.

Kako bi aktuelne informacije studentima bile „na dohvat ruke“, u holovima Fakulteta su postavljeni info monitori, dok je ozvučenje/razglas postavljen u još tri zone Fa-

kulteta. Cijeli Fakultet je pokriven internet signalom.

Zahvaljujući uspješnoj saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Direkcijom javnih radova, Ekonomski fakulteta u potpunosti je prilagođen licima smanjene pokretljivosti i licima sa invaliditetom. Za slabovidna i slijepa lica postavljene su taktilne trake za spoljašnje i unutrašnje prostore, orijentacioni planovi reljefno su izrađeni za kretanje u objektu po svim etažama, kao i oznake prostorija na Brajevom pismu na svim prostorijama do kojih vode taktilne trake. U okviru ovog projekta, zgrada Ekonomskog fakulteta je prvi put dobila lift. Ukupna vrijednost izvedenih radova bila je 230 000 eura. Učionice, sale, računarske sale i amfiteatri imaju prilagođena mjesta za ova lica kako bi ona bez ikakvih smetnji pohađala nastavu, ali isto tako i imala mogućnost da budu zaposlena na Fakultetu.

Naučnoistraživački rad – objavljene knjige, monografije i naučni radovi

a) Monografija ili dio monografije

Baćović, M. (2022). Pension system and reforms in Montenegro, in: Social Security in the Balkans (volume 2): An Overview of Social Policy in the Republics of North Macedonia and Montenegro, edited by: Żakowska, M. and Domalewska, D., Brill, The Netherlands, str. 109-151, DOI: 10.1163/9789004306899_007. ISBN:978-90-04-30688-2.

Melović, B., Ćirović, D., Vukčević, M., & Stojanović Jakšić, A. (2021). Behavior of Older Consumers in the Digital Age and Creating Marketing Strategies: Mature Population as Part of Customer 4.0. In Handbook of Research on Economic and Social Impacts of Population Aging, 17-38, IGI Global.

Melović, B., Veljković, S. M., Ćirović, D., & Radojičić, I. D. (2021), Managerial Decision-Making Process in the Modern Business Conditions in the EU: Importance of Cultural Influence, In Handbook of Research on Social and Economic Development in the European Union, 324-348, IGI Global.

Baynazoĝlu, M. E., & Melović, B. (2021). Effects of COVID-19 on tourism investments. In COVID-19 and the Hospitality and Tourism Industry. 116-130, Edward Elgar Publishing.

Djurovic, G. (2021). EU Technical Assistance to the Western Balkans, Chapter in the book: European Union and the Western Balkans, (ed. Qorraj G. and Hashi I.), To-Know Press, International Academic Publisher, Bangkok, Celje, Lublin, ISBN 978-83-65020-33-8.

Novović Burić, M., Lalević Filipović, A., Kaščelan, Lj., Kaščelan, V. (2021), Impact of the COVID-19 Pandemic on the Montenegrin insurance market; in: Kocovic J., Jovanovic Gavrilošic, B., Boričić, B., Koprivica M. : Contemporary Challenges and Sustainability of the Insurance Industry, Monograph, Chapter 8, pp. 125-139, Faculty of Economics Belgrade, ISBN: 978-86-403-1693-4 Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta u Beogradu (CID).

Radević, I. (2021). Knowledge Management and Organization: Healthcare Quality in Montenegro. Lexington Books - Rowman & Littlefield Publishing Group, Inc. Maryland, USA. Hardback • 978-1-7936-4102-1. eBook • 978-1-7936-4103-8.

Rogić, S., Kaščelan, L., & Đurišić, V. (2022). Estimating Customers' Profitability: Influence of RFM Attributes, Web Metrics and Product Data. In Marketing and Smart Technologies (pp. 293-304). Springer, Singapore.

b) Knjiga studijskog karaktera

Baćović, M. (2021): “Ekonomija Crne Gore od 2006. do 2016. godine”, Univerzitet Crne Gore, Podgorica (u štampi).

c) Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka (Science Citation Index, Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index)

Asmantaite, V., Dapkus, R., Karadzic, V., Korneeva, E., Pervaiz Ghauri, S. (2021). Sustainability Assessment of National Parks, Transformations in Business & Economics, Vol. 20, No. 1 (52), pp.42-59. ISSN 1648-446.

Andrijašević, Ž., Baćović, M. (2021). Economic development of Montenegro from 1918 to 1990: the impact of political status and economic development model, Southeast European and Black Sea Studies (online first), Print ISSN: 1468-3857, Online ISSN: 1743-9639. DOI: <https://doi.org/10.1080/14683857.2021.2018157>.

Dragasevic, Z., Milovic, N., Djurisc, V., & Backovic, T. (2021). Analyzing the factors influencing the formation of the price of electricity in the deregulated markets of developing countries. Energy Reports Volume 7, Supplement 5, November 2021, Pages 937-949.

Karadzic, V., Pejovic, B. (2021). Inflation Forecasting in the Western Balkans and

EU: a Comparison of Holt-Winters, ARIMA and NNAR Models, *Amfiteatru economic*, 23(57), pp. 517-532. p-ISSN 1582-9146. e-ISSN 2247-9104.

Jacimovic, D., Milovic, N., : European Solidarity in Action and the Future of Europe – Views from the Capitals”, editors in chief: Michael Kaeding, Johannes Pollak and Paul Schmidt, chapter: Montenegro chapter: Enlargement solidarity: Hoping for the Best...: Springer 2022.

Sergej, G., Štefan, B., Karadžić, V.&Backović Vulić, T.(2021). Tourism-led economic growth in Montenegro and Slovenia, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*. pp.1-20. Published online: 01 Feb 2021. ISSN/eISSN: 1331-677X/1848-9664 Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/rero20> <https://doi.org/10.1080/1331677X.2021.1875858>.

Baćović, M., Andrijašević, Ž., Cerović Smolović, J. (2022). Structural Changes and Growth in Europe: Are Knowledge-intensive Services Changing Paradigm of Expansion of Services as a Long-term Growth-diminishing Factor?, *Ekonomický časopis*, 2/2022, Print ISSN: 0013-3035, Online ISSN: 2729-7470. Publisher: Institute of Economic Research of Slovak Academy of Sciences and Institute for Forecasting of CSPA of Slovak Academy of Sciences.

Baćović, M., Andrijašević, Ž, Pejović, B. (2022). Divergence between the economies of the (former) Yugoslav republics:

is it possible to change direction?, *Eastern European Economics (online first)*. pp. 1-21. Print ISSN:0012-8775, Online ISSN: 1557-9298, DOI: <https://doi.org/10.1080/00128775.2022.2038034>.

Baćović, M., Andrijašević, Ž., Pejović, B. (2021). STEM Education and Growth in Europe, *Journal of the Knowledge Economy*, Springer. <https://doi.org/10.1007/s13132-021-00817-7>.

Baćović, M. Total factor productivity growth in upper middle-income Balkan countries from 2000-2017, total economy and sectoral approach: growth accounting method, *Argumenta Oeconomica*, 1(46), 2021, p. 79-97, DOI: 10.15611/aoe.2021.1.04 2021.

Baćović, M., Jacimovic, D., Bozovic-Lipovina, M., Ivanovic, M.(2021): The Balkan paradox: Are Wages and Labour Productivity significant determinants of FDI inflows?, *Journal of Balkan and Near Eastern Studies*, 23(1), p. 144-162, <https://doi.org/10.1080/19448953.2020.1818039>.

Muhadinovic, M., Djurovic G., Bojaj M. Martin (2021). Forecasting Greenhouse Gas Emissions and Sustainable Growth in Montenegro: A SVAR Approach, *Polish Journal of Environmental Studies*, Issue 5/2021 vol. 30:4115–4129), DOI: <https://doi.org/10.15244/pjoes/132625>.

Ćetković, J., Lakić S., Zarković M., Djurovic G., Vujadinovic R.(2021), Application of Eco-

conomic Analysis of Air Pollution Reduction Measures, *Polish Journal of Environmental Studies*, Volume 2021; 30(1): 571–583; DOI: <https://doi.org/10.15244/pjoes/122230>.

Ćetković, J., Slobodan Lakić, Miloš Žarković, Radoje Vujadinović, Miloš Knežević, Angelina Živković, Jelena Cvijović, «Environmental Benefits of Air Emission Reduction in the Waste Tire Management Practice», *Processes* 2022, 10(4), 78.

Ćetković, J., Knežević M., Lakić S., Žarković M., Vujadinović R., Živković A., Cvijović J., «Financial and Economic Investment Evaluation of Wastewater Treatment Plan», *Water*, 2022, 14(1), 122;

Ćetković, J., Lakić S., Živković A., Žarković M, Vujadinović R., „ Economic Analysis of Measures for GHG Emission Reduction», *Sustainability*, Volume 13, Number 4, 1712.

Andrijašević, Ž., Baćović, M., (2022): Is income convergence possible with a diminishing industry's output? Development gap and structural changes in Montenegro since the World War II, *European Journal of Sustainable Development*, 11(1), ISSN: 2239-5938, EISSN: 2239-6101, p.1-19. DOI: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2022.v11n1p1>.

Melović, B., Dabić, M., Vukčević, M., Ćirović, D., & Backović, T. (2021). Strategic business decision making: the use and relevance of marketing metrics and knowledge management. *Journal of Knowledge Ma-*

nagement. 25 (11), 175-202, Emerald Publishing Limited.

Melović, B., Vukčević, M., & Dabić, M. (2021). The Midas touch of branding: banks' brand value, intellectual capital and the optimization of the Interbrand methodology. *Journal of Intellectual Capital*, ISSN: 1469-1930, Emerald Publishing Limited.

Melović, B., Šehović, D., **Karadžić, V.**, Dabić, M, Ćirović, D. (2021). Determinants of Millennials' Behavior in Online Shopping – Implications on Consumers' Satisfaction and e-Business Development, *Technology in Society*, Vol. 65, Article number: 101561, pp. 1-14, ISSN: 0160-791X, doi: <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2021.101561>.

Mihailović, A., Cerović Smolović, J., Radević, I., Rašović, N., Martinović, N. (2021) "COVID-19 and Beyond: Employee Perceptions of the Efficiency of Teleworking and its Cybersecurity Implications" *Sustainability*, 13(12), 6750. <https://doi.org/10.3390/su13126750>.

Mugoša, A., Popović, S. (2021) "Deviation from Target Capital Structure as a factor of Acquisition decisions in European developed markets", *Argumenta Oeconomica* Vol 1(46), pp:53-78. doi: 10.15611/aoe.2021.1.03.

Čizmović, Mugoša, A., Kovačević, M., Laković, T. (2022) "Effectiveness of tax policy changes in Montenegro: smoking be-

haviour by socio-economic status", *Tobacco Control* 2022;0:1–9. doi:10.1136/tobacco-control-2021-056876.

Novovic Buric, M.; Jaksic Stojanovic, A.; Lalevic Filipovic, A.; Kascelan, L. (2022). Research of Attitudes toward Implementation of Green Accounting in Tourism Industry in Montenegro-Practices, and Challenges. *Sustainability*, 14, 1725. <https://doi.org/10.3390/su14031725>.

Novović Burić, M, Kaščelan, Lj., Kaščelan V. (2021), Economic and demographic determinants of premium reserve in Western Balkan countries during and after the crisis, *International Journal of Finance and Economics* (early view, online version), <https://doi.org/10.1002/ijfe.2466>.

Pejović, B., Karadžić, V., Dragašević, Z., Backović, T. (2021). Economic growth, energy consumption and CO₂ emissions in the countries of the European Union and the Western Balkans, *Energy Report*, Vol. 7, pp. 2775-2783. ISSN/eISSN: 2352-4847 <http://doi.org/10.1016/j.egy.2021.05.011>.

Radević, I., Dimovski, V., Lojpur, A. & Colnar, S. (2021). Quality of Healthcare Services in Focus: Role of Knowledge Transfer, Hierarchical Organizational Structure and Trust. *Knowledge Management Research & Practice*, In Press. 1–12. <https://doi.org/10.1080/14778238.2021.1932623> – SSCI.

Rogić, S. & Kaščelan, Lj. (2021). Class Balancing in Customer Segments Classification Using Support Vector Machine Rule Extraction and Ensemble Learning. *Computer Science and Information Systems*, 18(3), 893-925. <https://doi.org/10.2298/CSIS200530052R>.

Rogić, S., Kaščelan, L., Kaščelan, V., & Đurišić, V. (2022). Automatic customer targeting: a data mining solution to the problem of asymmetric profitability distribution. *Information Technology and Management*, 1-19. <https://doi.org/10.1007/s10799-021-00353-5>.

Đurašković, J., Konatar, M. & Radović, M. (2021). Renewable energy in the Western Balkans: Policies, developments and perspectives. *Energy Reports*, Volume 7, Supplement 5, p.481-490. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.egy.2021.07.104>.

Konatar, M., Kaščelan, S., Kaščelan, U., Đurašković, J. & Radović, M. (2021). What Drives Healthcare Expenditure Growth? Evidence from Central and Eastern European Economies. *Ekonomicky časopis/Journal of Economics*, 69(7), p. 750-765. DOI: <https://doi.org/10.31577/ekoncas.2021.07.05>.

Lakić, S., Četković, J., Pejović, B., Žarković, M., & Knežević, M. (2021). Economic Growth Determinants in South-East European Countries: A System Generalized Method of Moments Approach. *East European Politics and Societies*, 08883254211026369.

Lazovic, V., Rondovic, B., Lazovic, D., & Djurickovic, T. (2021). Is Economic Theory, Presented in Basic Academic Textbooks, Applicable to the Digital Economy?. *Sustainability*, 13(22), 12705.

Šehović, D., Konatar, M., Cerović Smolović, J., Đurašković, J. (2021) “Socioeconomic Determinants of Local Fiscal Success – The Case of Montenegrin Municipalities” *Lex Localis – Journal of Local Self-Government*, 19(3), pp. 689-703. [https://doi.org/10.4335/19.3.689-703\(2021\)](https://doi.org/10.4335/19.3.689-703(2021)).

Szymkowiak, A., Melović, B., Dabić, M., Jeganathan, K., & Kundi, G. S. (2021). Information technology and Gen Z: The role of teachers, the internet, and technology in the education of young people. *Technology in Society*, 65, 101565.

Horvat, A. M., Dudić, B., Radovanov, B., Melović, B., Sedlak, O., & Davidekova, M. (2021). Binary Programming Model for Rostering Ambulance Crew - Relevance for the Management and Business. *Mathematics*, 9(1), 64.

Marić, M., Subotić, M., Dudić, B., Melović, B., Branković, N., & Milisavljević, S. (2021). Evaluating Relations between Originality, Efficiency, Conformism and Entrepreneurial Potential of Students in a Fast Changing Business Environment, *Sustainability*, 13(4), 1593.

d) Radovi u međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazama podataka, a imaju redovnu međunarodnu distribuciju

Gricar, S., Bojnec, S., Karadzic, V., Backovic, T. (2022), "Three Decades of Macroeconomic Flux in Montenegro and Slovenia", *Montenegrin Journal of Economics*, Vol. 18, No. 2, pp. 61-71.

Baćović, M. (2021). Public debt and economic growth: two public debt management scenarios in Montenegro, *BH Economic forum*, 14, str. 89-115. ISSN 2637-2185 (Online); ISSN 1986-681X (Print).

Baćović, M. (2021) Exports of Services, Output and Productivity Growth in Europe, *Asian Development Policy Review*, 9(4), str. 209-219. Online ISSN: 2313-8343; Print ISSN: 2518-2544. <https://doi.org/10.18488/journal.107.2021.94.209.219>.

Baćović, M. (2021). Sectoral Approach in Output Growth Decomposition and its Determinants in Europe, *Management & Economics Research Journal*, 3(2), str. 1-21, ISSN 2710-8856 (Online); ISSN 2676-184X (Print).

Baćović, M. (2021). Domestic vs Foreign Direct Investment, Economic Growth and Productivity in Southeast Europe, *Academia Letters*, article 3757, str. 1-10. <https://doi.org/10.20935/AL3757>.

Baćović, M., Pejovic, B., Mirotic, T., (2021). Quality of Education and Economic Growth, *International Academic Journal*, 2(1), ISSN 2671-3748, str. 14-25.

Novovic Buric, M., Raicevic, M., Kascelan, L., Kascelan, V. (2022). Socio-Demographic Impacts on the Personal Savings Portfolio Choice: A Decision Tree Approach, *International Journal of Business Analytics (IJBAN)* 9 (1), 1-23, DOI: 10.4018/IJBAN.288511.

Milović, N., Jocović, M., & Martinović, N. (2021). Analysis of the Impact of Macroeconomic Stability on the Level of Global Competitiveness of Western Balkan Countries. *Journal of Central Banking Theory and Practice*, 2, 23-37. (Scopus).

Milović, N. & Martinović, N. (2021) SEE-6 Economic Outlook- Montenegro - Vol 7 No 2, Institute of Economic Sciences Belgrade.

Milović, N. & Martinović, N. (2021) SEE-6 Economic Outlook- Montenegro - Vol 7 No 1, Institute of Economic Sciences Belgrade.

Melović, B., Šekularac-Ivošević, S., Muslu, A., Backović, T., & Dabić, M. (2022). Proactive Career Planning in the Maritime Industry: Enhancing Millennials' Workplace Enthusiasm in Montenegro and Turkey. *Naše more: znanstveni časopis za more i pomorstvo*, 69(1), 40-52.

Lojpur, A., Radević, I., & Martinović, N. (2021). "Second curve" concept as a key

driver of economic development in the emerging markets. *Management: Journal of Contemporary Management Issues*, 26(Special Issue), 101-119. (Scopus).

Rogić, S., & Kaščelan, L. (2021). Segmentation Approach for Athleisure and Performance Sport Retailers Based on Data Mining Techniques. *International Journal of E-Services and Mobile Applications (IJESMA)*, 13(3), 71-85.

Tomašević, J., Novović Burić, M., Kaščelan, Lj., Kaščelan, V. (2021). Impact of premium reserve on life insurance investments in the Western Balkans. *Serbian Journal of Management*, 16(2), 355-376, doi: 10.5937/sjm16-28022.

Femić, K., Popović, N. (2021). Uticaj pandemije Covid-19 na priliv stranih direktnih investicija u Crnoj Gori. *Međunarodni časopis "Ekonomija i privreda"*. UDK 33 (51).

e) Radovi objavljeni u domaćim časopisima

Lalevic Filipovic, A., Novović Burić, M. (2021), Izazovi računovodstvene profesije u uslovima pandemije COVID-19- Osvrt na Crnu Goru, *Računovodstvo i revizija*, br 1-2, ISSN 1800-6159, str.43-56.

Bacovic, M., Pejovic, B., & Mirotic, T. (2021). Quality of Education and Economic Growth. *Academic Journal*, 14.

Pejovic, B., & Zaric, S. (2021). Assessing the dependence of the Balkan countries on the tourism economy: the ahp approach. *Knowledge International Journal*, 46(1), 17-22.

Tomić, M., Antonijević, M., & Pejović, B. (2021). Uticaj Pandemije Covid-19 Na Kretanja Sdi-Iskustva Srbije (Impact Of The Covid-19 Pandemic On Fdi Trends-Experiences Of Serbia). *Ekonomске ideje i praksa*, (42), 47-72.

Djurovic, G. (2022), War in Ukraine and implications for Montenegro's EU Membership, *ACM Briefs*, March 2022, Atlantic Council of Montenegro; (<https://ascg.me/en/publications/>), ISSN 2787 – 8589.

f) Radovi objavljeni na kongresima, simpozijumima, seminarima

Baćović, M. (2021). Productivity growth and its determinants in Western Balkan countries, 12th SCF international conference: "Contemporary issues in social sciences", Antalya, Turkey, October 2021, Baćović, Maja. (2021). ISBN: 978-605-74234-4-3 (e-book), str. 42-59.

Racković, J., Novovic Burić, M. (2021), Studentska percepcija značaja računovodstva: komparativna analiza nivoa znanja s osvrtnom na Crnu Goru, Srbiju i Bosnu i Hercegovinu, *Finansijsko računovodstvene inovacije u funkciji pouzdanog finansijskog izvještavanja*, XVI Međunarodni kongres

računovođa i revizora Crne Gore, Zbornik radova, str.327-341.

Rogić, S., Vukčević, M., Muhadinović, M., Cerović Smolović, J. (2021) „Montenegrin sport associations on social media – quality of performance assessment“, Abstracts from the 18th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy and 16th FIEP European Congress “Sport, Physical Education, Physical Activity and Health: Contemporary perspectives”: Dubrovnik, Croatia. 8-11 April 2021.

Jovicic, D., Novovic Burić, M. (2021), Utvrđivanje adekvatnosti tehničkih rezervi ne-životnih osiguranja u skladu sa MSFI 4 i režimom solventnosti; Finansijsko računovodstvene inovacije u funkciji pouzdanog finansijskog izvještavanja, XVI Međunarodni kongres računovođa i revizora Crne Gore, Zbornik radova, str.119-137.

Novovic-Buric, M., Rackovic J. (2021), Komparativna analiza poznavanja računovodstvene teorije i prakse –osvrt na Crnu Goru, Srbiju i Bosnu I Hercegovinu, Računovodstveni naučni skup, Ekonomski fakultet u Kragujevcu, Zbornik radova, str.?

Melović, B., Ćirović, D., Vukčević, M., Veljković, S. M. (2022), Marketing na društvenim mrežama - ocjena online nastupa nosilaca ponude agroturizma u Crnoj Gori primjenom FAI metodologije. XI Scientific Conference With International Participation - Jahorina Business Forum 2022, Jahorina, BiH.

Melović, B., Veljković, S. M., Ćirović, D., & Vukčević, M. (2021), Uticaj pandemije Covid-19 na poslovanje mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori. X Scientific Conference With International Participation - Jahorina Business Forum 2021, Jahorina, BiH.

Popović, S.: The Mediterranean in the Koinon Diatretum - an Economic Exploration of the Paradox of Value of Cultural Goods, COMEN Conferenza Mediterranea – Colloqui Interculturali Mediterranei 2020-2021.

Raut J., Mitrović Veljković S., Melović B., Ćelić Đ. (2021), Primena inovativnih metoda i tehnika u izvođenju online nastave, XXVII skup Trendovi razvoja: “Online nastava na univerzitetima”, Univerzitet u Novom Sadu, Fakultet tehničkih nauka, 83-86, ISBN 978-86-6022-613-7.

Raut, J., Mitrović Veljković S., Melović, B., Ćelić, Đ., & Nikolić, D. (2022), Preduzetnički ekosistem kao novi koncept preduzetništva. XXVIII skup Trendovi razvoja: “Univerzitet-sko obrazovanje za privredu”, Kopaonik, 382-385, ISBN 978-86-6022-401-1.

Lalević-Filipović, A. & Vukčević, M. (2021). Analiza računovodstvene pismenosti studenata u Crnoj Gori, Naučni skup: Računovodstvena znanja kao činilac ekonomskog i društvenog napretka, Ekonomski fakultet Univerziteta u Kragujevcu, 422-435, ISBN 978-86-6091-118-8, jun 2021, Kragujevac, Srbija.

Đurašković, J., Konatar, M. & Radović, M. (2021). The Western Balkans Caught in a Globalization Trap?. 8th REDETE Conference, „RESEARCHING ECONOMIC DEVELOPMENT AND ENTREPRENEURSHIP IN TRANSITION ECONOMIES Geopolitics and the Political Economy of Conflict in the Balkans and the Eastern Mediterranean: Refugees, Energy Sector and Prospects for the Future“, Niš, Serbia, pp. 9-22.

Đurašković, J., Popović, N. (2021) Trendovi na crnogorskom tržištu rada sa akcentom na period krize Sovid-19. Međunarodna naučna konferencija „Značaj Mini Šengena za evrointegracije Zapadnog Balkana“, Univerzitet u Prištini, sa savremenom zbirkom u Kosovskoj Mitrovici, 12-13, novembar, 2021. ISBN 978-86-9912.

Djurovic, G. (2021), „The 15th independence anniversary of Montenegro: achievements and challenges“, International Scientific Conference “Thirty Years After Breakup of the SFRY: Modern Problems of Relations Between the Republics of the Former Yugoslavia”, The Institute of Economics of the Russian Academy of Sciences, Moscow, Russia, 21 May 2021; https://www.inecon.org/docs/2021/Presentation_Djurovic_20210521.pdf.

Lojpur, A.S., Radević, I., Martinović, N., & Lojpur, A.S. (2021) Pandemija “Covid 19” kao “Burning Platform” - pravi momentum za digitalnu transformaciju, Zbornik rado-

va, Međunarodni simpozijum o korporativnom upravljanju, Teslić, jun 2021.

Jaćimović, D., Mišćević, T., Milović, N., Jing, M., Tianping, K. (2021) „The EU, China and the Western Balkans: The Challenges and Prospects of Further Integration“, Međunarodna konferencija „Geopolitics and the political Economy of Conflict in the Balkans and Eastern Mediterranean“, 3-5 Septembar, 2021, Niš, Serbia.

Jaćimović, D., Mišćević, T., Milović, N., Radenović, M. (2021) “Does China Challenge Integration Perspective of the Western Balkan Countries?” Međunarodna konferencija 12th SCF “Contemporary Issues in Social Sciences” 7-8 oktobar, 2021 in Antalya, Turkey.

Jaćimović, D., Schimmelfennig, F., Kading, M., Man, J., Tianping, K., Mišćević, T., Milović, Rogić, S. (2021) Online paper: The EU, China and the Western Balkans: The Challenges and Prospects of Further Integration <http://cepeuch.com/research-publications/66-online-paper-1>.

Preporuke politikama (Policy brief-Contemporary EU Reforms Process- Some of Main Topics): Savremeni proces reformi EU – neke od glavnih tema, Tanja Mišćević, Tanja Mišćević, Danijela Jacimovic, Sabina Lange i Nikoleta Đukanović, decembar 2021. <http://cepeuch.com/research-publications/91-policy-brief-1-november-2021>.

IZDAVAČ

Ekonomski fakultet
Univerziteta Crne Gore

ZA IZDAVAČA

Prof. dr Nikola Milović, dekan

UREĐIVAČKI ODBOR

Prof. dr Nikola Milović
Prof. dr Mijat Jocović
Prof. dr Boban Melović
Docent dr Zdenka Dragašević
mr Magdalena Đurašković
Nemanja Đurišić

FOTOGRAFIJA

Igor Šljivančanin
Arhiva Ekonomskog fakulteta

ŠTAMPA

GolbiPrint doo

TIRAŽ

400 primjeraka

PODGORICA

Maj 2022.

Univerzitet Crne Gore • **Ekonomski fakultet** Podgorica
Jovana Tomaševića 37 • 81000 Podgorica • Crna Gora
telefon: +382 (0)20 241 138 • telefaks: 020 244 588
e-mail: ekonomija@ucg.ac.me • www.ucg.ac.me/ef

